

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pirmadienį, Chicago, Ill.
Metinio Prems: \$2.00
Savienyose V. \$2.50
Kanadoje ir M. \$3.00
Visose kitose viešpatyose \$3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užrašymo, o ne nuo Naujų Metų. Appagarinimui laikykite laikiną adresą: A. OLSZEWSKI, 3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States \$2.00
To Canada and Mexico \$2.50
To all other Foreign Countries \$3.00
Advertising rates on application. Address: A. OLSZEWSKI, Pub., 3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 3 d. GRUODŽIO (DECEMBER) 1915 M.

No. 49

Didėji Karė.

Karės svarbumas, persikėles ant Balkanų, vis ten dar laikosi, svarbiausi mušiai eina Serbijoj, ir kaip iki šiol, nors talkininkai apie tai tyli, čia sujungta austro-vokiečių kariūnė bent ant serbų paėmė viršų, nors jiems ir nepasisekė atsiekti svarbiausio tikslo—apsupti serbų kariūnė ir priversti ją pasiduoti. Manyma, kad serbai dar mėgįs stoti mušin ant garsaus Kossovo lauko, bet čia didesnio mušio nebuvo, buvo vien menki susirėmimai, į didesnį mušį serbai nesidavė įtraukti, kas rodo, jog jie, nors ir negali didesnių priešų kariūnė įveikti, bet ir to neįstengia serbų kariūnė priversti daryti tai, ko ji daryti nenori, taigi, kad ji visuv dar neišnaikinta, nors ir turėjo labai didelius nuostolius.

Sulyg vokiečių raportu, vien nelaisviai serbai nužudė suviršum 101,000 savo kariūnė ir pusę kanuolių, taigi veik pusę kariūnė ir pusę turėtų karės pradžioj kanuolių. Vokiečiai taipgi prisipažįsta, kad ir jų nuostoliai buvo nemaži, nors ir ne taip dideli, kaip serbų.

Serbų kariūnė atidavė vokiečiams veik visą Serbiją, laikiškos dar vien keli sunkiai prieinami miestai, o kariūnė pasitraukė jau į Montenegro. Nors vokiečiai stengėsi neleisti jai sueiti kruvon su Montenegro kariūnė bet tas nepasisekė, ty kaimyniškų kraštų kariūnėms jau kruvon suejo. Nors jų ir sujungtų neužtenka įveikimui daug skaitlingesnių priešų, bet visgi gali bent kokiam laikui juos sulaikyti, o laikas čia daug reikšmingas, nes iš jo pasinaudodami, talkininkai gali pagelbėti serbams atsistatinti daugumą kariūnė.

Ginti miestą Monastir atkako per Albaniją anglų kariūnė, o gelbėti Serbiją ir Montenegro pasiuntė ir Italija savo kariūnė dalį; Albanijoj išsodintai 40,000 italų kariūnė. Rods tai nedaug, bet tai tik pradžia, Italija žada atsistatinti daugiau, o kaip ji yra arčiausiai, tai gali greičiau pagelbėti nei Anglija ir Pranzija, kurios taipgi į Saloniki gabeną vis daugiau kariūnė. Kadangi Montenegro karalystėj kelių beveik nėra, bet yra sunkiai pereinami kalnai kaip gamtos padirbtos tvirtovės, tai tokiuose kraštuose, nors ir susijungę serbai ir montenegrai neįstengtų skaitlingesnių priešų įveikti, tai sulaikyti juos visgi lengviau, negu žengti priešams kalnuose, kur sunkių kanuolių ant pozicijų užlikti negalima.

Net keliose vietose bulgarai tapo francūzų ir serbų atgal nustumti ir jie nežinia dėl kokių priežasčių sulaukė savo pirmųjų žengimų. Manoma, kad tarp bulgarų ir vokiečių kilo nesupratimas. Bulgarai, apvaldę bulgarų apgyventą Macedonijos dalį, tuom pasiganėdina, nenori padėti vokiečiams ir austrams išdraskyti Serbiją ir iš Turkijos išvyti talkininkus.

Trukdo vokiečių veikimą ir šalta žiema. Sniegas užsėdė visus perėjimus kalnuose, o besitraukdami, serbai išnaikino visus kelius kalnuose, todėl jį juos nusijursiai kariūnė negalima greitai privežti amunicijos ir maisto, o be to ir skaitlingiausia kariūnė laikytis negali.

Pietuose serbai užėmė miestus Krušev ir Brod ir stumia bulgarų kariūnė atgal; išvyjo bulgarus iš Movak. Dabar smarkiausi mušiai eina prie Krušev, kurį bulgarai nori atgal atgauti. Smarkūs mušiai bulgarų su francūzais eina ant linijos tarp Krivolak ir Rajek.

Serbai neprisipažįsta prie tokių nuostolių, kokius paduoda vokiečių raportas. Per du mėnesius, nuo pradžios besiverzimo

vokiečių Serbijon, sulyg serbų žinių, vokiečiai paėmė nelaisvėn 15,000 serbų, užmušta 4,000, o sužeista 17,000. Aišku todėl, kad viena pusė per daug padidina serbų nuostolius, o kita per daug juos sumažina, taigi, kad tie nuostoliai mažesni vokiečių garsinami, bet didesni, kaip pats serbai paduoda.

Vokiečiai garsina, jog jie savo tikslą Balkanuose atsiekė, todėl gali dabar didesnę dalį kariūnė atsukti ir pasiųsti ar Francūzijon, ar Rusijon, kur ypač atgal stumiamas Hindenburg greitai pastiprinimo reikalauja. Bet be abejonės vokiečių pagelbos reikalauja ir turkai, nes jų padėjimas nei prie Dardanelių, nei Mesopotanijoj nepasiegtinai. Einanti iš Indijų anglų kariūnė sumušė turkus prie Bagdado ir nužengė giliau Turkijon. Prie Dardanelių eina vis artilerijū imtynės, bet be didesnių pasekmių, nors mušiuose dalyvauja taipgi talkininkų kariški laivai.

Vokiški laikraščiai skundžiasi, jog talkininkų agentai stengiasi Turkijos krikščionis prieš valdžią sukelti ir nori albanus karėn įtraukti. Bet panašiai elgiasi ir vokiški agentai: jie supjūdė su talkininkais Bulgariją ir Turkiją; stengiasi maistūs Indijose sukelti, sukėlė jie arabus Tripolise. Varo intrigas Grekijoj ir Rumanijoj, todėl negali ant talkininkų rugoti, jeigu jie tą patį daro.

Tasynės talkininkų su Grekija dar vis eina savo keliu, nesuipratimai iki šiol neišsiaiškino. Talkininkai pastatė Grekijai savo reikalavimus, bet toji nesiskubina tuos reikalavimus išpildyti, o talkininkai taipgi nesiskubina griebtis prievartos, nes tasų Grekija, greičiau negu būtų geistina, galėtų atvirai vokiečių pusėn pereiti ir pakviesti juos pagelbėti.

Rumanija dar vis užsilaiko neutrališka, bet, kaip rodosi, ilgiau taip užsilaikyti negalės. Rusija prie Rumanijos rubežių sutraukė 250,000 kariūnė, o Odesos ir Chersoniaus gubernijoj renka dar daugiau kariūnė, kuriuos per Rumaniją nori Bulgarijūn pasiųsti. Todėl nuo Rumanijos pareikalavo, kad ji tą kariūnė perleisų Bulgarijūn susijungę serbai ir montenegrai neįstengtų skaitlingesnių priešų įveikti, tai sulaikyti juos visgi lengviau, negu žengti priešams kalnuose, kur sunkių kanuolių ant pozicijų užlikti negalima.

Net keliose vietose bulgarai tapo francūzų ir serbų atgal nustumti ir jie nežinia dėl kokių priežasčių sulaukė savo pirmųjų žengimų. Manoma, kad tarp bulgarų ir vokiečių kilo nesupratimas. Bulgarai, apvaldę bulgarų apgyventą Macedonijos dalį, tuom pasiganėdina, nenori padėti vokiečiams ir austrams išdraskyti Serbiją ir iš Turkijos išvyti talkininkus.

Kad išvengus galimų klaidų, Anglijos karės ministeris, lordas Kitchener apvažinėjo karės lauką Balkanuose apkalbėti su kitų talkininkų kariūnė vadovais karės planą. Iš ten išsklavo Ryman, o iš Italijos Francūzijon. Tokiu būdu galėjo su visais talkininkais apkalbėti karės planą ir išvengti klaidų, kokių iki šiol nemažai padaryta, prie ko ir talkininkų karvedžiai prisipažįsta.

Alpų kalnuose eina smarkūs mušiai italų su austrais. Svarbiausiu atsitikimu čia yra, dar

rods nepatvirtintas italų laimėjimas prie Goerz, kuris tai miestas, beveik visus išnaikintas, teko italams. Žinia ta turbūt teisinga, nes ir austrų raportas sako, jog visi priemiesčiai dega, o tokių atsitikimų paprastai ir miesto vidurį reikia apiešti ir atiduoti priešui. Lapkričio 27 d. italai užėmė drutas kalnuose pozicijas į šiaur-vakarūs nuo Goerz. Po smarkiam mušiumi italams teko perėjimas į šiaurūs nuo Oslavia. Prie San Michele italai atmuša visus austrų užpuolimus. Daugiau ant to karės fronto perėit savaitė nieko svarbesnio neatšituko.

Vakaruose didesnių mušių taipgi nebuvo, ant visos linijos eina vis artilerijū ir orlaivių imtynės. Prie Belgijos kranto talkininkų orlaiviniai nuvarė vokiečių aeroplaną į jures. Jam pagelbėti atplaukė keli torpediniai laivai, bet angliški orlaiviniai juos bombomis pasveikino ir viena laivelį paskandino. Laivynas iš to francūziškų orlaivių subombardavo vokiškų orlaivių staciją Habsheim, prie Muelhausen. Stacijon numėtė 28 bombas, o jų eksplozijos uždegė staciją. Iškilus vokiškiems orlaiviams, užgimė mušis jų su francūzais, kurie nuvarė ant žemės du vokiškų aeroplanus, o Nancy apie linkėse taipgi francūziški orlaiviniai išnaikino du vokiškų orlaivius. Kiti francūziški orlaiviai subombardavo vokiškų orlaivių stovyklų Nayon ir numušė ant žemės du vokiškų orlaivius. Ir prie Thesy St. Martin francūzams teko vienas vokiškas orlaivis.

Vokiečiai giriasi išsprogdimu francūziškų apkasų dalies prie Neuville. Champagne ir Argonne distriktuose buvo vien artilerijū besišaudymai, bet jokių svarbesnių pasekmių. Nei vieni orlaiviai šūviai, nei vieni orlaiviai vienok mušių laimėti negali, nors gali laimėjimą palengvinti. Mušius laimi infanterija.

Naujasis Francūzijos karės ministeris, generolas Gallieni, užtikrina, jog talkininkai karė laimės, dabartinius vokiečių veikimus Rusijoj ir Serbijoj jis vadiną vien dukimu draskančio žvėries medėjų apstoto. Bet toki karvedžių užtikrinimai nieko neįreikia: karvedis turi turėti pats užsitikėjimą, kad laimės ir turi mokėti tą užsitikėjimą kariavims įkvėpti, nes su netikinciais į laimėjimus kariavims mušių laimėti negalima; todėl karvedžiai ir jų pavieniai laimėjimai, bet jų užtikrinimai gali neišpildyti, jų kalbos yra vien kariūnė drąsinimui ir gyventojų ramimui kalbamoms.

Ant rytinio karės fronto vokiečiams pradeda nesisekti. Jie tapo nustumti nuo Dvinsko ir Rygos, turėjo apiešti ir Mintaują, traukiasi palengva Prūsų link bent Lietuvoj, o jeigu teisinga yra Petrogrado užtikrinimai, jų padėjimas darosi, ypač Latvijoj ir Lietuvoj, vis sunkesnis, nes užsitraukiant karė, pradeda jau kariūnė pritrukti, o Rusija, tu dėdama laiką, vis daugiau jų gali išlavinti, apginkluoti ir karėn pasiųsti. Rods kariūnė skaitlius tai dar ne viskas, ko reikia mušių laimėjimui, apart to dar reikia sumanių vadovų, gerų ginklų, amunicijos ir kad kariaviai būtų narsūs ir sumaniūs, bet kariūnė skaitlius dabartinėj karėj sveria nemažai, nes ginklai visų karė vedančių tautų kariūnė yra geri, kariaviai gi karėn ar francūzų yra žmonės, o ypač francūzai, nuo senai žinomi savo narsumu. Vokiečių karvedžiai, nors būtų geriau, be atsakancio kariūnė skaitlius mušių laimėti negali, o jiems jau dabar, vis labiau platinant karės lauką, kariūnė pradeda trukti, o rusų kariūnė skaitlius didinasi.

Rusija turi jau armiją iš 3 milijonų naujų kariūnė, o vokiečių Lietuvoj yra tik 2 milijonai,

o iki pavasariu bus suorganizuota dar nauja rusų armija iš 7 milijonų kariūnė. Vokietija ir jos padėtojai nežiri iš kur jau tiek naujų kariūnė paimti. Todėl juo toliau, juo sunkiau bus vokiečiams atsilaikyti. Jau ir miesto vidurį reikia apiešti ir atiduoti priešui. Lapkričio 27 d. italai užėmė drutas kalnuose pozicijas į šiaur-vakarūs nuo Goerz. Po smarkiam mušiumi italams teko perėjimas į šiaurūs nuo Oslavia. Prie San Michele italai atmuša visus austrų užpuolimus. Daugiau ant to karės fronto perėit savaitė nieko svarbesnio neatšituko.

Nors visi karė vedanti kraštai užsigauna, kad niekas taikos nenori, bet ypač Vokietija, turbūt, jau mėgina taikos įieškoti. Ryman pas popiežių išsklavo Koelno archyviskupus turbūt nepasivėsiuoti, bet, kaip sako, jis pasiūstas prašyti popiežiaus tarpininkystės prie sutakymo. Nors Vokietijoj laikraščiams uždrausta net užsiminti apie maisto stoką, nors valgio gamintojams uždrausta imti brangiai už produktus, bet tas nereikia, kad valgio produktų ten netrūktų. Juk valdžia paėmė į savo rankas visus produktus, tai ji kainas stato tokias, kokias nori, nors produktų ir trūktų. Kad valgio produktų sunku gauti, tą rodo vis smarkesnės Vokietijos moterų demonstracijos, kurios nepaiso valdžios drausmų, bet vis garsiau taikos reikalauja. Turi ir pinigai išsišvaiginti. Po naujų metų Vokietija vėl pasirėngs karės vedimui įieškoti pašokos to milijardų markių.

DAUG JAPONISKŲ KANUOLIŲ ODESSOJE.

Kopenhagenas. Korespondentas laikraščio Berlingske Tidende praneša iš Berlio sekancijai: "Didelis skaitlius japoniškų kanuolių atvyksta į Odesą kasdien. Manoma, kad šitos kanuolės yra paskirtos veikimui Bulgarijūj, ir kur rusų kariūnė bus netrukus pasiūsta."

SUVARĖ VOKIEČIŲ I UPE.

Londonas. Iš rytinio karės fronto ateina prieštaraujancios žinios: vokiškos žinios tvirtina, kad vokiečiai atmušę rusų atakus ant fronto tarp Rygos ir Dvinsko. Rusų gi žinios tvirtina, kad Galicijoj rusai suvarė vokiečius į upę Stripa, Galicijoj, o kitose vietose atmušė vokiečių atakus.

SAUKS NAUJOKUS.

Petrogradas. Rusijos vidaus reikalų ministeris išleido pranešimą, iš kurio galima manyti, kad netrukus Rusija sauks kariūnėn vyrus, gimimus 1897 metais, kurie paprastu laiku turėtų stoti kariūnėn tik 1918 metais.

SUNAIKINTAS MIESTAS.

Berlinas. Vokiečių oficialė žinių agentūra praneša sekancijai apie padėjimą Gorizto tvirtovės, kurią italai neatlaidžiai bombarduoją. "Italai varo toliaus Gorizto sunaikinimą. Vyskupo palocius tapo visai sunaikintas ir visos bažnyčios maž-daug tapo palieštos. Pranešama apie baisias scenas, kurios yra bombardavimo pasekmė. Daug žmonių iš proto išėjo. Kiti buvo sudėginti, arba į smautos sudraskyti nuo granatų plyšimo."

AR MEDŽIUS VALGYS?

Londonas. Vokietijos laikraščiai taip garsiai pradėjo kalbėti apie stoką maisto Vokietijoj, kad valdžia, esą, sumanė tiems nusiškundimams galą padaryti, uždraudama apie tai rašyti. Svarbus laikraštis Die Zukunft rašo: "Męs turime prisipažinti, kad Vokietijos žmonės šiom laiku kenčia nuo didelio nedatėkliaus."

CARAS ŽADA PAGELBĄ SERBIJAI.

Londonas. Iš Salonikų ateina telegramas. Laikraščiu Daily Mail, kuriame sakoma, kad rusų caras prisitūte Serbijos premieriui Paščiui ypatingą telegramą, kuriame jis pradžada, kad į savaitė laiko rusų kariūnė bus jau Bulgarijūj. Tas pats telegramas iš Salonikų praneša, kad italų valdžia taipgi pradžadė pasiųsti į Serbiją 40,000 kariūnėn.

APLEIDŽIA MINTAUJĄ.

Londonas. Iš Petrogrado pranešama laikraščiu Morning Post sekancijai: "Vokiečiai pradėjo kraustytis iš Mintaujos, kuri buvo baza (pa-

matas) jų veikimui prieš Rygą; iš to matyti, kad vokiečiai rengiasi pasitraukti nuo šito fronto, nes nesitiki, kad galės paimti Rygą. Miestelį Janopol, kur vokiečiai buvo prieję prie Dauguvos ir kur jie mėgino persikelti per ją skersai, dabar užėmė rusai.

"Pusėtinai didelė dalis mušių pastaraisiais laikais buvo daroma iš vokiečių pusės su tuom tikslu, idant įgijus patogesnę liniją vokiečių fortifikacijoms, kurias jie rengia visai žiemai. Rusai vis spaudžia vokiškas linijas įvairiose vietose, idant neleisti vokiečiams įsikasti ant žiemos; dabartinė vokiečių linija nėra puikiausi atsigyvimui, nes rusai grėsia pavojum abiemus jų sparnams.

DAUG JAPONISKŲ KANUOLIŲ ODESSOJE.

Kopenhagenas. Korespondentas laikraščio Berlingske Tidende praneša iš Berlio sekancijai: "Didelis skaitlius japoniškų kanuolių atvyksta į Odesą kasdien. Manoma, kad šitos kanuolės yra paskirtos veikimui Bulgarijūj, ir kur rusų kariūnė bus netrukus pasiūsta."

SUVARĖ VOKIEČIŲ I UPE.

Londonas. Iš rytinio karės fronto ateina prieštaraujancios žinios: vokiškos žinios tvirtina, kad vokiečiai atmušę rusų atakus ant fronto tarp Rygos ir Dvinsko. Rusų gi žinios tvirtina, kad Galicijoj rusai suvarė vokiečius į upę Stripa, Galicijoj, o kitose vietose atmušė vokiečių atakus.

SAUKS NAUJOKUS.

Petrogradas. Rusijos vidaus reikalų ministeris išleido pranešimą, iš kurio galima manyti, kad netrukus Rusija sauks kariūnėn vyrus, gimimus 1897 metais, kurie paprastu laiku turėtų stoti kariūnėn tik 1918 metais.

SUNAIKINTAS MIESTAS.

Berlinas. Vokiečių oficialė žinių agentūra praneša sekancijai apie padėjimą Gorizto tvirtovės, kurią italai neatlaidžiai bombarduoją. "Italai varo toliaus Gorizto sunaikinimą. Vyskupo palocius tapo visai sunaikintas ir visos bažnyčios maž-daug tapo palieštos. Pranešama apie baisias scenas, kurios yra bombardavimo pasekmė. Daug žmonių iš proto išėjo. Kiti buvo sudėginti, arba į smautos sudraskyti nuo granatų plyšimo."

AR MEDŽIUS VALGYS?

Londonas. Vokietijos laikraščiai taip garsiai pradėjo kalbėti apie stoką maisto Vokietijoj, kad valdžia, esą, sumanė tiems nusiškundimams galą padaryti, uždraudama apie tai rašyti. Svarbus laikraštis Die Zukunft rašo: "Męs turime prisipažinti, kad Vokietijos žmonės šiom laiku kenčia nuo didelio nedatėkliaus."

CARAS ŽADA PAGELBĄ SERBIJAI.

Londonas. Iš Salonikų ateina telegramas. Laikraščiu Daily Mail, kuriame sakoma, kad rusų caras prisitūte Serbijos premieriui Paščiui ypatingą telegramą, kuriame jis pradžada, kad į savaitė laiko rusų kariūnė bus jau Bulgarijūj. Tas pats telegramas iš Salonikų praneša, kad italų valdžia taipgi pradžadė pasiųsti į Serbiją 40,000 kariūnėn.

APLEIDŽIA MINTAUJĄ.

Londonas. Iš Petrogrado pranešama laikraščiu Morning Post sekancijai: "Vokiečiai pradėjo kraustytis iš Mintaujos, kuri buvo baza (pa-

Ministeris Šerbatov todėl pradžė apšvietos ministerio Ignatievo pasirūpinti tuojaus, kad skaitlius daktarų Rusijoj kaip galima greičiau būtų padidintas. Kreiptasi taipgi prie caro, kad jis tuom tarpu leistų aplenkti Rusijos įstatymus, sulyg kurių draudžiama buvo praktikuoti Rusijoj mediciną svetimtaučiams, kurie nėra išlaikę egzaminų Rusijoje. Manoma tapgi pasinaudoti studentais, kurie yra paskutiniame kurse medicinos fakultetu. Apart to, rupinasi, kad padidinti skaitlių studentų ir skaitlių daktariškų mokyklų Rusijoj.

BLOGAS SERBŲ PADĖJIMAS.

Londonas. Apie Serbiją vis ateina prieštaraujancios žinios. Vakariniėj dalyj Serbijos, kur austro-vokiečiai yra prispaudę likučius serbų armijos prie Montenegro sienos, serbų padėjimas yra, be abejonės, kritiškas, nes vokiečiai užėmė ir paskutinę likusią serbams lygumą—Kossovo (Kranklių) istorišką lauką. Neįkurios žinios buvo vakar pranešė, kada serbų armija yra jau subrukta į Montenegro, tačiau šiandieniniai telegramai iš Berlio parodo, kad likučiai serbų armijos vis dar desperatiškai su teutonais kovoja parubežiniuose kalnuose. Kiek yra likę iš serbų armijos, tas nežinia, bet vokiški oficiališki pranešimai paduoda, kad iki šiam laikui teutonai su bulgarais paėmė 101 tukstančių belaisvių. Jeigu tas teisybė, tai iš serbų armijos nedaug kas ir beliko, nes Serbiją galėjo pastaityti apie 200—250 tukstančių, o daugiausiai 400 tukstančių kariūnė.

Laikė paskutinio mušio prie Kossovo Lauko serbai buvo priversti pasitraukti atgal taip greit, kad jie palikusavo ir 2,000 vokiškų belaisvių, kuriuos turėjo užgriebe.

RUSAMS PRADEDA SEKTIS.

Petrogradas. Rusai išleido sekancijai oficialj pranešimą: "Ant Rygos fronto artilerijos ugnies smarkumas pasididino. Į šiaur-vakarūs nuo Dvinsko vokiečiai tapo išmesti iš Kazimieriškių farmos tuom tarpu įsivarė į vakarus nuo farmos. Dalis mušių kariūnėn tuo tarpu įsiveržė Alukštos miestelin, užėmė rytinį priemiestį ir dvejus miestelius kapines ir dalį vokiškų tranšėjų toliaus į pietus. Mušis teberina su vis didėdinančiu artilerijos smarkumu.

"Į piet-vakarūs nuo Pinsko mės padarėme puikų įsiveržimą į vokiškas linijas, pasiekdami stačą vokiškos divizijos prie Nevel, ko priešas nei nepatėmėjo. Musų kariūnė sunaikino štabo sargybą. Du generolu, kurių vienas yra divizijos komandierium ir trjs aficierai pateko belaisviais į musų rankas. Užėjusie vokiški pastiprinimai priverstė mus pasitraukti. Musų nuostoliai buvo 9 vyrų sužeisti ir du užmūsti.

"Ant kairojo kranto upės Styr priešas buvo priverstas apiešti kaimą Kozliniči, o netoli Cartorijsko priešas turėjo pasitraukti toliaus į vakarus."

RUMANIJA LINKSTA PRIE TALKININKŲ.

Petrogradas. Rusų laikraštis Rieč, darydamas apžvalgą pereinės savaitės atsitikimų, rašo šitaip: "Rumanijos pozicija, matomai, pradeda būti aiškesnė. Presa net nurodinėja, kad gal ir prie sustarties jau prieita. Italų laikraščiai prie to dar pridėda, kad Rumanijos kariūnė jau pradėjo judėti.

"Imperatoriaus Nikolajo atsiklankymas prie rubežiaus laike jo paskutinio buvimo prie piet-vakarinio fronto taipgi nurodo, kaip nepaprastą atydą atkreipiama į karišką prisirengimą, kuris eina tose vietose. Šituos spėjimus

dar labjaus sustiprina bulgarų susirūpinimas dėlei savo Dunojaus fronto. Matomai bijodami pasėkmių, kokios galėtų būti susiejus kruvon rusų armijai su bulgarų armija, jie traukia į tas vietas (į Dunojaus frontą) vokišką ir turkišką kariūnė ir priverčia vietos gyventojus iš parubežio trauktis toliaus, Bulgarijūn gilyn.

ITALAI ALBANIJŲ.

Londonas. Telegramas iš Petrogrado praneša, kad iš tikrai ištikimų šaltinių sužinota, jog italai išsodino daugiaus savo kariūnėn Avlonoj, Albanijoj. (Avlona yra uostas prie Adriatiko juri, skersai nuo Italijos krantų. Tai yra patankiausia vieta išsodnimui italų kariūnėn, kuri turi serbams pagelbėti).

RUSŲ IR VOKIEČIŲ SUSIRĖMIMAI.

Petrogradas. Rusų oficialis pranešimas paduoda sekancias žinias: "Mušis prie Bersemuende farmos tęsėsi per visą lapkričio 26 dieną—be jokios galutinios pasekmės. Puvakarėj kova pasidarbė ne taip žiauri. Pasiutisus susirėmimas netoli Minciumų, į šiaurūs nuo Vidžių (Zarasų paviete, Kano gub.), pasibaigė tuom, kad musų kariūnė užėmė mišką į pietus nuo to kaimo.

"Apielinkėse į vakarus nuo Olyka, tarp Rovno ir Luck (Volyniaus gub.), priešas mėgino žengti pirmyn, bet kadangi jam grėsė pavojus apsupimo, tai pasitraukė atgal į vietą, iš kurios buvo pradėjęs žengti pirmyn. Jo mėginimas žengti pirmyn linkui Janovka, į šiaur-vakarūs nuo Bučac, taipgi buvo nepasėkmingas."

NUSKANDINO VOKIEČIŲ LAIVĄ.

Londonas. Pusiau-oficialis telegramas iš Petrogrado praneša, kad vokiškas aparvūstas skraiduolis Frauenlob tapo nuskindintas per submariną Baltiko jūre. Šisai skraiduolis, sulyg pranešimo, tapo nuskindintas tuo pačioj apielinkėj, kur nuskindintai ir kitą vokišką skraiduolį Udine. Abudu šitie laivai turėjo po 275 jureivius įgulos. Undine tapo nuskindintas tarp Licpojaus ir Ventspylio (Vindavos).

LUPA VARINIUS STOGUS.

Basel, Šveicarijūj. Nuo karališkojo palociaus Donauechingen, Vokietijoj, lupama visas varinis stogas, kuris bus sunaudotas amunicijos dirbimui. Stogas, sakoma, duosiąs daug tuom vario. (Šitas telegramas ir vėl patikriną, kad Vokietijai trūksta vario, be kurio negalima išdient vesl karės. Rusų, matyt, žinota kas daroma, kuomet jie liepė išvežti visus varpus iš bažnyčių, kad nepatektų jie vokiečiams).

BULGARAI RENGIASI PRIIMTI RUSUS.

Paryžius. Vokietija ir jos pagelbininkai skubina pasitikti rusų užpuolimą ant Bulgarijos. Paryžiuje manoma, kad paskutinis Berlio oficialis pranešimas apie tai, kad karė su Serbiją yra jau "užbaigta", reikšia, jog Vokietija tikisi, jog reikės netrukus susitokirsti su rusais Bulgarijūj. Kaip tik prie to prieis, tai nėra abejonės, kad Rumanija paplūks krautais taip, kaip paplūko Belgija ir Serbiją.

Bulgarų miestas Ruščuk tapo įskraustytas. Bulgarų valdžia paliepė išsinešti iš ten visiems gyventojams. Taip praneša telegramas iš Bucharesto. Tas reikšmingas ne ką kitą, kaip tik tai, kad Bulgarija laukia rusų ateinant ir prie to jau rengiasi. Laikraščio Times korespondentas iš Bucharesto telegrafuoja sekancijai:

"Kadangi Bulgarijai gresia pa- rojus isiverzimo rusų armijos, tai išilgai visą Bulgarijos šiaurinę ru- bežį eina smarkūs prisiruošimai po priežiūra vokiškų oficerų. Ka- riumenė vežama į čia nuo Serbi- jos fronto ir apie keturias divi- zijos generolo von Goltz'o armi- jos, kaip pranešama, prisijungė prie bulgarų. Turky ir bulgarų kariūmenė, sakoma, gerai dabar yra aprūpinta ginklais ir amuni- cija, kuri nuolatos eina iš Vokie- tijos ir Autsrijos Dunojaus upe."

VISKA IŠVEŽĖ IS LENKIJOS.

Varšava. Baisus badas Len- kijoj siaucia. Platinasi cholera, šiltinė, difterija ir kitos. Pili- ečių komitetas praneša, kad visi miltai, javai ir pašaras tapo vo- kiekčių kariūmenės užgriebtas, ar- ba išvežtas į Prusus. Vokiečių valdžia teisinasi, kad esą 80% iš- to ji sugrąžinsianti, kuomet—bus javai sumalti. (Tas pats, be abejonės, darosi ir Lietuvoje. Ir iš to matyt, kad padėjimas yra baisus).

SERBAI SUMUŠĖ BULGARUS.

Atėnai. Serbų kariūmenė, su- mušus bulgarus, lapkričio 27 d. užėmė Krusevo, ir pietus nuo miesto Prilep. Krusevo mestelis yra apie 38 verstus į šaur-vakarūs nuo Mo- nastiro, pietinėj Serbijos dalyj.

TALKININKŲ CENTRALINIS ŠTABAS.

Londonas. Svarbi Rusijos de- putacija, po vadovyste vice-admi- rolo Rusino, atvyko iš Petrogra- do į Londoną. Kalbama, kad tal- kininkai suorganizuosią centrali- nį štabą šios karės tolimesniam vedimui ir kad ši rusų deputa- cija atstovaus Rusiją minėtame centraliniame štabe. Stabo vieta bus Paryžiuje.

FRANCUZAI BULGARIJOJ.

Londonas. Francuzų kariūme- nė Balkanuose po dviejų dienų karšto mušio užgriebė Brusnik, i vakarus nuo Krivolak, Serbijoj. Bulgarijai buvo padarę desperatiš- ką kontr-ataką, bet francuzai juos atmušė. Nekurie kariski ekspertai mano, kad anglo-francu- zų armija iš šitos vietos bene tik pradės vartyt atakus linkui Bul- garijos sostinės Sofijos, idant perkirsti geležinkelį tarp Austro- Vokietijos ir Konstantinopolio.

TIKISI GORITZ'Ą PAIMTI.

Rymas. Italai padarė vėl pu- sėtiną pirmynžangą prie Go- ritz'o—sako italų oficialis prane- šimas. Progresas padaryta neto- li Oslavia, i pietus nuo tvirtovės ir į šiaur-vakarūs nuo Goritz, kur paimta stiprios austrų tran- žėjos netoli kalno No. 188. Apie 4000 belaisvių pateko į italų ran- kas.

IS AMERIKOS.

BYLA SU HAMBURG- AMERICAN LINIJA.

New York, N. Y. New Yorke eina žingėdai byla. Suv. Valstijos patraukė teisman Hamburg-Ame- rikos laivų linijos viršininkus už tai, kad tie sandė amerikoniškus laivus ir pristatydavo maistą ir an- glij vokiškiesiems skraiduoliams, ku- rie pernai užpuldinėjo Atlantiko jūrose.

Laikė šios bylos išėjo daug žin- geidžių dalykų. Pasirodo, kad vo- kiška agitacija šioje šalyje yra va- roma per vokišką ambasadą Wa- shingtone. Kapitonas Boy-Ed, vokiškas karisakas atstovas prie ambasados, pripažino, kad \$1,500,000, kuriuos sunaudota anglims ir maistui minėtiems skraiduoliams, yra atėję iš Vokietijos.

Vokiški pinigai buvo taigpi nau- dojami sukėlimui revoliucijos ant Haiti salų.

UŽGRIEBIA KVIEČIUS KANADOJE.

Ottawa, Kanadoje. Kanados valdžia liepė užgriebti visus kviečius po valdžios kontrole. Valdžiškas pranešimas aiškina, kad Kanada gavo nuo Anglijos didelius užsakymus kviečių ir kitų daugiųjų gauti ateit- yje. Todėl, kad apsaugoti žmo- nes nuo staigaus pakilimo kainų, valdžia užgriebė visus kviečius savo kontrolėn. Savininkams bus

apmokama už kviečius pagal val- dzios nustatytą kainą. Apie 20 milijonų bušelių kvie- čių jau tapo užgriebta Fort Wil- liam prie Superior ežero. Savi- ninkai gaus po \$1.04 už bušelį. Valdžia šita žingsnį padarė to- dėl, kad užkirsti kelią spekulian- tams, kurie, sužinoję apie didė- lius kviečių orderius, galėjo iš- kelti nesvietiškas kviečių kainas ir patis visą nuo to pelną už- griebti.

TORNADO.

Little Rock, Ark. Lapkričio 25 d. siautė tornado ir šitose apielinkėse labai daug nuostolių pridirbo. Mažiausiai 12 žmonių tapo užmušty. Kiek užmušty dar yra po sugriautų namų griu- vėsiais, tikrai nežinia, nes griu- vėsiai neišjieskoti. Išgriauta puiki vasarinė rezidencija W. H. Maurice, o pavieto ruimas dr- ciai pagadintas. Tornado užgrie- bi i miestą Arkadelphia. Nuos- tolių padaryta ant milijono de- liarių.

NUŽUDYS ŽMOGŪDŲ KUNIGA.

Albany, N. Y. Teismas atne- tė apeliaciją mirtim pasmerkt- o katalikų kunigo vokiečio Jono Schmidt. Jis mirtim pasmerkt- as už užmušimą savo numylė- tinės merginos Onos Aumuller, kurios kuną paskui į smotus su- kapo. Gruodžio mėnesy jį turės sėsti elektriskon žudymo kedėn.

BEPROTYSTĖS AR NUSIMI- NIMO PASEKMĖS.

Prairie City, Ore. Netoli nuo čia gyvenantis fermeris George I. Huffman pasiūkė 3 savo vaikus nuo 4 iki 8 metų ir vi- siems davė smarkiai veikiančių nuodų; vaikus nunuodinęs, ir pats tais pačiais nuodais nusi- nuodino. Reikia manyti, kad jis gavo proto sumaišymą, arba kad iš nusiminimo griebėsi nuodų.

NAKTINIAI RAITELIAI.

New Madrid, Mo. Siose apie- linkėse susiorganizavo iš farmų darbininkų taip vadinami nakti- niai raiteliai, kurie užpuola tur- tingus fermerius ir pirklius mie- steliuose ir naikina jų nuosavybę, išmynioja javus laukuose. Ne- toli Clarkton policija ir ginkluoti fermeriai turėjo kruviną susirė- mimą su tais negeistinais raiteli- ciais. Pašauta du detektyvu, o 7 raitelius suimta. Raiteliai rei- kalauja didesnių algų farmų dar- bininkams ir pigesnio valgio.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIŲ.

Columbus, Ga. Tarpe Bir- mingham ir Macon greitai tē- gantis pasażierinis Central of Georgia geležinkelio traukinys, vežantis aktorius Con P. Con- nedy Show Co. užbėgo ant kito pasażierinio traukinio. Ant vie- tos užmušta prie to 6 žmonės, 12 dar truksta, o 30 sunkiai su- žesta. Daugelis pasażierių sun- kiai apdegė užsidedusiuose va- gonuose.

WATERLOO, IND. NETOLI NUO ČIA.

Illinois Central geležinkelio gar- vezis užbėgo ant karo. Sunkiai prie to sužesta 14 žmonių.

BAIMĖ VOKIŠKŲ ŠNIPŲ.

Washington, D. C. Valdžia apėmė baimė vokiškų šnipų, kad jie neišgriautų tunelio Capitol Hill, per kurį bėga traukiniai prie Central stoties. Saugoti tunelį pastatė todėl šnipus ir ka- riumenės sąrgybą. Išjieskota tu- nelį, ar jame nėra dinamito.

SUSIMUŠIMAS SU MEXIKONAIŠ.

Nagales, Ariz. Villos kariau- tojai ilgai erzino saugojančią ru- bežį Suvienytų Valstijų kariū- menę i ją šaudydami. Bet da- bar jau ant šuvių mexikonų š- vius atsiliepė ir Suvienytų Val- stijų kareiviai. Susirėmime su- žesta 3 Suvienytų Valstijų ka- reiviai. Mexikonų užmušta apie 20.

GINKLAI TALKININKAMS.

Washington, D. C. Sulyg val- dzios surinkty žinių, Amerikos dirbtuvės vis daugiau padirba karės medžiagų talkininkams. Rugsėjo mėnesy talkininkai Amerikoj pirkto: exploduojančių medžiagų už \$18,385,000, kara-

SHADED PORTION HELD BY TEUTONS AND BULGARS O KING PETER O

SERBIJA IR JOS KARALIUS. Šis žemlapis parodo, kiek Serbijos buvo užėmę teutoniai iki pereinios savaitės (šešėliu paženklintos vietos yra vokiečių bei bulgarų užimtos). Vėliausios žinios praneša, kad serbų armija liko beveik suvaryta į Montenegro ir kad Monastiro miestą už- ėmė bulgarai.

binų už \$1,047,000, automobilių už \$10,001,000, vario už \$9,506,000, arklų už \$8,039,000, muly už \$1,996,000, akstinuotų vielų už \$2,943,000, aeroplanų už \$256,000. Nuo pradžios šių me- tų iki spalio mėn. išgabenta ka- nuolėms šiuvų už \$84,207,000, automobilių už \$74,563,000, va- rio už \$79,118,000, arklų už \$74,966,000, muly už \$18,752,000, vielų už \$17,796,000, aeroplanų už \$339,200.

South Bend, Ind. Dirbančiose talkininkams amunicija Stude- bacher dirbtuvėse sustreikavo su- viršum šimtas mašinistų. Su- streikavę yra Austrijos ir Vo- kietijos piščiai.

Cleveland, O. Miesto mo- kyklų pirmininkas, patariant Board of Education, atstatė nuo vietų šešis mokytojus vien tik už tai, kad jie darbovisi netik mokytojų, bet ir kitose unijose. — Apie 350,000 inžinierų, pe- kųjų ir konduktorių mano išeiti ant streiko. Jie reikalauja 8 val- dienos darbo ir algos pakėlimo.

Fairmont, W. Va. Sustrei- kavę 25 laisvų išnesiotojai ir ke- lavo klerkų. Streikieriai ketel- tuoja prieš prasalinimą postma- terio asistento ir 3 klerkų.

Arizona. Augščiausias teis- mas panaikino įstatymus, kurie inėjo galen apie metalo laikotgal. Tie įstatymai draudė ateiviams darbininkams vienytis.

Bridgeport, Conn. Sakoma, kad Bridgeportas tuojau bus ži- nomas kapo pasaulio amunicijos išdirbimo centras. Amunicijos išdirbėjai jau dabar yra gavę nuo talkininkų nemažiau, kaip už \$160,000,000 užstelavimų. Dabar dar statoma naujų amunicijos dirbtuvių, kur turės užsiėmimo 24,000 darbininkų.

Kansas. Daugiau kaip 2,500 kviečių augintojų pietinėje val- stijos dalyje parduoda kviečius, arba tiesiog mašininkams, arba per savo agentą, kuris randasi Hutchinson. Ta draugija pristato ukininkams višokius reikalingus daiktus.

New Jersey. Valstijos svei- katos departamento raportas pa- rodo, kad šmet New Jersey yra daugiau maisto, negu jo buvo praėjais kėliais metais. Kiauš- nių 3,000,000; tēk pat sviesto ir surio svarų; daugiau kaip 1,000,000 sv. paukščiųonos; daugiau kaip 2,000,000 sv. šviežios mėsos ir apie pusė tiek sudutos; švežtų žu- vų 1,000,000, sudutų—200,000.

San Francisco, Cal. Ameri- kos Darbo Federacijos nariai, po 4 val. debatų, didžiama balsų a- siasakė paremti valstybės ir fede- ralų legislatuoras dėl pravedimo 8 val. darbo dienos įstatymo.

Toledo, O. "Toledo Ma- chine and Tool Company" dirb- tuvėse, kur dirbta amunicija talki- kams, kilo gaisras, kuris pada- rė nuostolių ant \$10,000. Gaisro priežastis nežinoma. Valdžios at- stovai pradėjo tyrinėti, nes mena- ma, kad ir čia bus vokiškų šnipų darbas.

Paryžiuj nupjovė rankas, vie- taip publikai suprantamas, kad ir nam iš garsių Francuzijos dak- tolimiausiai sėdinti žiurovai, jei tary, Dr. Maxime Menard. Jis kartaus žodžio dainuojant per muzi- kų neisgrista, tai iš judėjimų ir pa- pasekingai saugoja kitus, bet čios veikmės giliausiai supranta. Todėl dėlei gana dailaus p. Buk- šnaičio sueiliavimo, ir dėlei da- dailens šiam veikalp. Petrauskas, nudegina kuną taip, kaip ir ug- nis, tik Roentgeno šviesos žaiž- dos sunkiau užgydomos negu ugnies padarytos. Dr. Menard išrado budą apsaugojimo lygiai daktary, kaip ir ligonių, nuo apdegimo. Ligoninėj Cochm Paryžiuj, kur buvo mėginimai ant 3,500 ligonių Menardo išra- dimas, nebuvo nei vieno apdegi- mo, apdegė vien pats išradėjas taip, kad reikėjo jam net rankas nupjauti. Turbūt pats daktaras mažiau nuo apdegimo saugojosi negu saugojo kitus.

Pietinėj Italijoj, baisi vėtra išgriovė tiltą ant upės Salfo, ne- toli Licota, ant salos Sicilijos, tiltas nugriuvo ir su žmonėmis upėn nupuolė. Prigėrė prie to suviršum šimtas žmonių.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS BROOKLYN, N. Y.

Teatro reikalais. Drama ir opera—tai yra du skaisčiausi ci- vilizuotos žmonijos žiedai. Tautos kulturingumas galima apmatuoti tik tuo mastu, kuris parodo, kaip menas yra pakilęs pas tautą, tuo- met skaitosi augščiausiai iškilusiu, kuomet jo scenoje yra kuodaugai- siai atvaidinama geriausių dramų ir operų.

Už prielankumą vokiečiams vis daugiau angliskų laikraščių atsisako priimti apgarsinimus pagarsėjusio Amerikos milijone- rio ir automobilių fabrikančio iš Detroit, Fordo.

Lenkijoj išnaikinta 4,000 miestų ir kaimų; 4 milijonai žmo- nių nužudė visus turtus ir ne- turi ką valgyti. Padėjimas Len- kijos ir Lietuvos, taigi karės iš- naikintų kraštų gyventojų, yra daug blogesnis, negu padėjimas Belgijos.

Tarp Rumanijos ir Bulgari- jos gali iškilti pavojingi nesusi- pratimai iš tos priežasties, kad Sofijoj suarežuota keletas ru- manų, kuriuos apkaltinama šni- pysteje.

Rumanijos valdžia formaliskai pareikalavo jų paliuosavimo, bet Bulgarijos valdžia atsisakė šitą prašymą spildyti.

Kaizeris Vilius atvyko i Vienią atlankty Austrijos cie- siorij Praną-Juožą. Jį pasitiko geležinkelio stotyje sosto įpėdi- nis ir kunigaikščiai Pranas Salva- teris ir Karolis Stepas. Milžiniš- ka minia žmonių susirinko kaize- rį pasitikti ir iškėlė karštą ir triukšmingą priėmimą. Visas Viennos miestas buvo dekoruo- tas.

Rusų valdžia apskelbė už- traunkimą naujos paskolos iš 500 milijonų doliarų. Paskola bus užtraukta tarp savo žmonių. Valdžia pirmu syk atsiliepė tie- sog prie žmonių, idant imty pa- skola, Rusijos kasose yra \$1,100,000,000 suėdėty žmonių pinigų.

Vokietijos valdžia užtraukia jau ketvirtą paskolą iš 2,500 mi- lionų doliarų.

Francuzija paskelbė naują milžinišką paskolą karės vedimui. Paskola bus padaryta tarp savo žmonių, o ne užrubežy. Vienas vyras i šešias minutes paėmė pa- paskolos už čielą milijoną doliarų. Šią paskolą francuzai vadina "per- galės paskola".

Anglų laikraščiai praneša, kad nepaprastas badas viešpatauja Lenkijoj, užimtoj vokiečių. Vo- kiekčiai viską nuo žmonių atėmė, nepalikdami jiems nei maisto, nei drabužių. Daugely vietų, kaip pranešama, Lenkijos gyventojai sukilo prieš vokiečių kariūmenę ir buvo daug susirėmimų. Lenkijos gyventojų padėjimas, sakoma, tik- rai desperatiškas. (Jeigu tas yra teisybė, tai tas pats, kas yra Lenkijoj, be abejonės, yra Lietuvoje).

Mēs minėjome jau ir tą, kad "Harmonija," vedama p. K. Strumskio ir priziruima šiam vei- kalui pp. P. Bukšnaičio ir P. Norkaus, visai gerai savo uždotoj atliko. Teisybė, vienias iš gabių ak- torių Belzebubo rolei buvo par- kviestas p. A. Sodeika (iš Scran- ton, Pa.), bet šiaip visi kiti akto- riai—brooklyniečiai. P-as K. Kriaučinas—rolėje artųjo vėlio, ir šiom sykiu lošė geriausiai,—jo talentas besieplėtoja, ir labai gaila, kad mēs dar neturime nuolati- no teatro, kuris tokius gabius žmo- nes privalytų atitraukti nuo fabriky darbo, o įstatytų i profesiją akto- riaus. K. Brazus raštinkno rolė- je bene pirmą sykį lietuvų operoje parodė grautį tenorą. P-ai Buk- šnaičiui reikia atiduoti garbė ro- miko, šiom sykiu sulūsosio rolę mikšiojančio Svoto, P. Kliontas —artjo rolėje ir p-ia M. Butė- nienė—bobos rolėje, nebutų pada- rė gėdos ir anglų geros klasės scė- noje. P-lė J. Jurgeliūtė—duktes rolėje,—nors ši rolė nelga,—balso tyrumu ir judėjimų gyvumu paro- do, kad ir ji galėtų buti gera ak- torika, jei dažnai ant scenos išeitų. Visiems aktoriams jei bent vie- no dalyko truksta, tai supratimo, kad kuo dainavimai, monologai ir dialogai praleista komedija, kuri taip jau yra viena iš gražiausių, linksniu- asių ir naudingiausių scenos stū- ky. Tai kaip ne augstai dar mūsų visuo- menė kulturiškai yra pakilusi, vie- nas mus atviri vaidinimai pas- tatus taip greitai sutiko publikos priėmimą, kad jau nėra baimės imties už operėjų persta- tymo, nes užtekinai randasi žmo- nių, kurie gali muzikaliskas ro- les vaidinti. Taigi užtekinai yra jau publikos i tokius teatrus susi- rinkti.

Praeitą savaitę "Harmonija" muzikalė draugija, Brooklyn'e, N. Y., pastatė ant scenos dar vieną naują operetę—"Velnias Išradė- jas," parašytą p. Bukšnaičio, M. Petrauskos, M. Petrauskos. Ši operetė savimė papildu mūsų muzikalų veikalų repertua- rą, pradėtą mūsų tverti per M. Petrauską. Didelį turta mums tvė- rė ir teria p. Petrauskas su origi- naliais muzikalės scenos veikalais,—tai yra toks turas, kuris iš mu- sų pačių gyvenimo šiurkščia me- dziaga paimtas, ir gabaus talento tigltiujė išleistas i atksinės graži- bės formą. Su tuo turtu džiaugia- si jau dabartinė mūsų visuomenė, o dar didesnėn brangenybėn jis ineis pas mūsų atėinančias gen- kartes. Bet taigpi svarbus dar- bas yra gerb. Bukšnaičio, kuris populiarizuoja lietuviams svetim- taučių operetas, kaip va gana maloniai publikos priimta oper. "Kornelio Varpai," o dabar ren- gama veikia pastatyti "Sylvė."

"Velnias Išradėjas"—nėra taigpi veikalas originalis. Jis yra tvarynis didelio humanisto—Leo Tolstojaus ir jau nesykį lietuvių kalbon iš- javersta. P. Bukšnaitis šitą veika- lėlį sueiliavo, o gerb. Petrauskas muziką sutvėrė. Taip ir gavome mēs naują muzikalų veikalą. Kiek- vienas, kuris matė "Velnia Išra- dėjį" aną subatą ant scenos, su- pras, kad šis veikalas nėra lengva pastatyti, ir vienok kiekvienas patvirtis, kad mūsų kalboje vargiai rasis kita tokia operetė, kuri butų taip populiariska ir mūsų publikai taip lengvai suprantama. Pasakaitė apie tai, kaip velnias parrisandė pas ukininką bernauti ir išrado de- gtingę, yra kiekvienam girdėta. Pagaliaus, kuomet ant scenos žmo- neliai naujai išrastu gėrimu žio- geria, ir pirmiaus broliškai bučiuo- damies, veikia už menkniekj susi- pyksta iškėlia muštynes, ir suardo netikaiti svodbę, bet suardo lai- mę net naujai susižiedavusios po- ros,—viskas tas taip priirtas ir

Apskritai kalbant apie "Velnia Išradėją," reikia "Harmonijai" pa- dėkoti už jo pastatymą ir palinkė- ti pasisekimo bei išvermės atėityje. Mēs turime neužmiršti, kad didė- lis pasisekimas "Velnio Išradėjo" priklauso nuo choro, kuris pačios "Harmonijos" maisyty balsų daino- mis ir pridainavimais i roles, labai daug pagrazino visą sceną. Vy- rų choras, velnių rolėse, taigpi bu- vo surinktas iš "Harmonijos" narių ir pritaikintas arijas sudcinavo tie- siog žavėjančiu gražumu.

Mergaitės ir vyrai iš "Harmoni- jos" choro i Jums priteis galbė už šį vakarą, ir didelė atgaila jus lau- kia, jei ir toliaus taip nenuolsiai dainos ir scenos dirvoje dirbste!.

IS PHILADELPHIA, PA.

Koncertas. Naujos draugijos, Lapkričio 14 d. mūsų mieste, Rēli- mondo kolonijoj, Lietuvių Suvainėj, atsibuvo didelis koncer- tas. Pirmą kartą pasirodė tarpe mūsų kaipo muzikas mūsų gerbia- mas kompozitorius—Stasys Simkus. Sale jo, koncerte dalyvavo ir viet- niai mūsų artistai,—panelės Marė, Laura ir Zofija Kartuziūtės ir smui- kininkas—J. Jurčinkonis. Štai išti- sas programos:

- 1. Scherzo Chopin. Pianas—Laura Karuziūtė. 2. (a) Aria iš op. "Birutė" M. Petrauskas (b) Barkarote S. Šimkus. (c) Mėškas Užla P. Čiurlionis. Sopranas—Marė Karuziūtė. 3. Sonata Cb S. Šimkus. Pianas—Aurorius. 4. (a) "Tyliai, tyliai Nemunėlis teka" M. Petrauskas. (b) "Oj varge, varge" S. Šimkus. Sopranas—Zofija Karuziūtė. 5. Sonata No. 9 Mozart. Smulka J. Jurčinkonis ir piano L. Karuziūtė. 6. (a) Allegro iš 3 symfonijos Beethoven. (b) Overtura "Rosamunda" Schubert. Pianas—S. Šimkus ir L. Karuziūtė. 7. Prakaiba apie Dainą ir Muziką. S. Šimkus.

Kaip matyt, programos, nors ne- ilgas, buvo įvairus ir gerai sutvar-

VĒLIAVOS AKYVAIZDOJE.

Lietuvių kalbon vertė A. Jakunas.
(Tąsa.)

Iki tol nieko tokio nebuvo atsitikę, kad su-
trumstus ramų jį gyvenimą. Jie buvo paten-
kinti savo likimu, kuris buvo pagerinamas tuom,
kad galima buvo susinėti su Hamilton ir St.
George salomis. Jie parduodavo luobas, gabendavo
į tenai žuvis, kurias apmainydavo ant pragyvenimo
reikmenų.

Kodėl jie tai apėjo salute su pasiryžimu, kaip
tai greitai paaiškėjo, daugiasis į tenai nebrįžti?
Priežastim pasirodė tai, kad jie daugias neskaitė
savęs apsaugotais ant salos.

Pora mėnesių prieš tai jie buvo išpradžių nu-
stebinti, paskui įbaudinti keliais aiškiais sprogimais,
kurie, kaip rodėsi, atsitiko kalno viduje. Tuom pa-
čiu laiku pradėjo eiti dumai ir liepsnos iš viršūnės
—ar apverstos taurės dugno, jeigu jums patinka.
Niekas niekuomet nenumanė, kad salutė būtų vul-
kaniškos kilmės, kadangi tokiam atsitikime vir-
šūnėje būtų turėjęs būti krateris, kurio šonais nie-
kas negalėjo užlipti. Tačiau nebuvo jokios abe-
jonės, kad kalnas buvo senu vulkanu, kurisai staig-
iai pradėjo veikti ir grėsė sunaikinti visą kaimą.

Bėgę sekančių dviejų mėnesių galima buvo vis
girdėti viduriniai dundėjimai ir sprogimai, po kurių
sekė liepsnos kilimas iš kalno viršūnės—ypač naktis-
mis. Sprogimai drebinio salą—drebjimui galima bu-
vo aiškiai jausti. Visi šie apsirėškimai rodė į neiš-
vengiamą ugnikalnio išsiveržimą, ir prie kalno pa-
mato nebuvo nei vienos vietelės, kuri būtų galėjusi
apginti nuo lavos upių, kurios būtinai slinkty žemyn
lygiais, stačiais kalno šonais ir paskandintų kaimą
verdaniame savo tvane. Šalė to, išsiveržimas būtų
galėjęs sunaikinti ir patį kaimą.

Gyventojams, kuriems tokia didelė nelai-
mė, neliko nieko daugiau, kaip tiksliai apiešti salą.
Tai jie ir padarė. Menktį savo turty jie sukrovė į
žvejines valtis, ir visa kolonija pabėgė į Southamp-
ton Prieklauką.

Žinios, kad vulkanas, kuris, amžiais rusėjo va-
kariniame salų grupės gale, parodė vėl naujo išsiver-
žimo ženklus, sukėlė trūkumo vjose Bermudose.
Tuom tarpu, kaip vienus apėmė pasibaėjimas, tame
skaitliuje ir manyje, sukilo žingeidumas. Apsirėški-
mas buvo vertas ištirimo, net jeigu žvejai dalyką
perdėjo.

Apversta Taurė, kuri, kaip jau pasakyta, guli
vakariniame Archipelago gale, yra suvienyta su kito-
mis salomis pagalba retėjo mažų salučių ir olių, prie
kurių negalima prieiti iš rytų pusės. Budama trijų
simty pėdų augstumo, Apversta Taurė nėra matoma
nuo St. George nei nuo Hamilton salos.

As prisidėjau prie tyrinėtojų būrelis, ir mes įse-
dome į garlaivį, kuris mus nuvežė prie salos, ir
nuvykome į bermudiečių žvejų apieštąjį kaimą.

Viduriniai dundėjimai ir sprogimai buvo aiškiai
girdimi, ir kalno viršūnėje vėjas lenkė dumų stulpą.

Matomai senovės vulkanas vėl buvo požeminės
ugnies pradėtas, ir kas valandėlė galima buvo laukti
išsiveržimo.

Veltui bandėme mės užlipti vulkano viršūnės.
Kalno šonai leidosi žemyn spėtinasiėdintis penkių—
astuoniasdešimtis laipsnių kerčia, ir jie, lygus ir sli-
dys, neturėjo visiška jokios vietelės kojai atremti.
Sunku būtų įsivaizdinti ką nors nuogiesnio negu šisai
akmeninis gamtos tvarinys. Ant visos salos galima
buvo pamatyti keletas laukinių augmenų krumai, ir tie
patys, rods, neturėjo jokios priežasties čia gyvuoti.

Tatai mūsų tyrinėjimui noroms—nenoroms turė-
jo būti apybežiuoti, ir, atsisveleliant į pavojaus
ženklus, kurie matėsi, mes galėjome tiksliai užgirti
kaimiečių pasiryžimą apiešti šią vietą; mes nei kiek
neabejojome, kad kaimo sunaikinimas yra neišven-
giamas.

Tokios tai buvo aplinkybės, kurios as aplankiau
Apversta Taurę, ir tatai niekas nesistebė iš to, kad
as tuojaus pažinojau vietą, kai-tiktai mes ją ga-
lėjome matyti.

Ne, as atkartojau, grafas d'Artigas nesidžiaugty
perdaug, jeigu jisai žinoty, kad sargas Gaydonas yra
puikiai susipažinęs su šia salute, net jeigu "Ebba"
turi tenai įkarą įmesti kas, kadangi ten nėra prie-
plaukos, yra, mažiausiai sakant, labai netikėtina.
Mums vis artyn plaukiant, as atydziai apžiūrėjau
Apversta Taurę. Nei vienas buvusiųjų tos salos gy-
ventojų nebuvo prikaltintas sugrįžti atgal ir, kada-
gi sala yra visiškai apiešta, tai as, negalui išvaizdinti,
kodėl mūsų laivas turėty laikyti šią vietą.

Tačiaus, rasi, grafas d'Artigas ir jojo sandrau-
gai nei nemano čia apistoti. Nors "Ebba" ir rastų
laikiny prieglaudą tarp akmeninių siaurio upelio
krantų, tačiau nėra jokio pamato spėlioti, kad tur-
tingasai keliauninkas turėty mažiasj mierį apsigyven-
ti šioje vietoje, atidaryty visoms baidoms vakarinio
Atlantiko audroms. Gyventi čia yra labai gerai pa-
prastam žvejui, bet ne grafiui d'Artigasui, inžinieriui
Serko, kapitonui Spade ir jojo įgulai.

Dabar Apversta Taurė yra tiktai pusė mylios
atstu, ir jurių žolės, išmestytos ant salos akmenų, bu-
vo aiškiai matyt. Vienintėliasis salos gyventojais yra
mėvos ir kiti paukščiai, kurie skrajoja debesyse
apie ruktantįjį kalną.

Kuomet laivas yra tiktai dviejų kabelių ilgumo
atstu, nuo salos, tai jo greitumas sumažėja, ir, laivas
paskui sustoja prie inėjimo į savo rūšies natūraliską
kanalą, sudaromą dviejų olių, kurios riosgo ką-tik
augšciaus vandens paviršiaus.

Man idomu, ar "Ebba" bandys ineiti į jį, ne-
ziurint surišto su tuom pavojaus. As to nemanau.
Jinai greičiausiai pasiliks tenai, kur ji yra—nors ko-
dėl ji taip turėty daryti, as nežinau—kelioms valan-
doms ir paskui plauks toliaus į rytus.

Tačiaus as nenatau jokių prisiruosimų mesti
įkarą. Įkarai yra pakabinti paprastos savo vietose,
retėziai nėra prirengti ir nesiruosinama nuleisti nei
vienos valties.

Šią valandėlę grafas d'Artigas, inžinierius Serko
ir kapitonas Spade eina priekin ir padaro ženklą, ku-
rio as negalui sau išaiškinti.

As einu išilgai dešinėsės dēnio pusės, kol as ne-
smniu arti viduriniojo stiebo, ir tada as matau mažą
pludę, kurią jurininkai kelia į laivą. Beveik tuojaus
vanduo toje vietoje pasidaro tamsus, ir as pamatau
juodą masę, kilančią vandens paviršium. Ar tai yra
didelė bangžuvė, kilanti pakvėpuoty, ir ar "Ebba"
yra pavojuje, kad milžino uodega vienu smugiu ją
sudažys?

Dabar as suprantu! Paskutinė paslaptis yra iš-
rišta. As žinau, kas buvo tas motoras, kurisai laivą
varė tokiu nepaprastu greitumu be buorių ir be šriu-
bo. Nenuilstantis josios motoras kyla iš jurių, vil-
kęs ją nuo Amerikos krantų iki Bermudos archipelag-
ui. Štai jisai, plaukiojantis greta—povandeninis lai-
vas, kurisai dirba pagalba šriubu, varomo elektra.

Ant viršutinės paigo laivo dalies yra pliatfor-
ma, viduryje kurios yra dangtis, per kurį galima in-
eiti laivo vidun. Priešakinėje platformos dalyje iš-
sikiša periskopas, per kurį elektriskas žibintumas gali
po vandeniui mesti savo šviesą toliam toliui į laivo
priekį ir į abu šonus. Paliuosuotas nuo savo van-
dens balisto, vilktuvus (šisai povandeninis laivas)
pakilo jurių paviršium. Jojo dangtis atsidaro, ir ty-
ras oras pasiekė kiekvieną jojo dalį. Greičiausiai ga-
li būti taip, kad per dieną jisai pasilikdavo po van-
deniu, naktį pakildavo ir vandens paviršium vilkdavo
"Ebba".

Bet jeigu varomoji povandeninio laivo jiega yra
gaminama elektra, tai pastaroji turi būti suteikiama
iš dirbtuvės, kame ji sudėta, o Apverstoje Taurėje,
kaip as spėju, nėra priemonių elektros baterijoms
pagaminti.

Ir toliaus, kodėl "Ebba" vartoja šį povandeninio
vilkimo budą? Kodėl jinai nėra sprupinta savo va-
rymosi priemonėmis, kaip kad yra kiti laivai?

Tai yra dalykai, kurių as tačiaus šiom tarpu ne-
turiu laiko išrisinėti.

Vilktuvo dangtis atsidaro ir keletas vyrų išeina
ant platformos. Jie yra povandeninio laivo įgula, ir
kapitonas Spade gali susinėti su jais ir perduoti sa-
vo įsakymus kaslink plaukimo linkmės pagalba elek-
triskų signalų, suvienuty su vilktuvu vėla, einančia
išilgai mūsų laivo prieką.

Inžinierius Serko prieina prie manęs, ir rodymas
į povandeninį laivą, sako:

- Lipt!
- Lipt?—as sušunku.
- Taip, į vilktuvą, ir greičiaus.

Kaip paprastai, nelieka nieko daugiau, tiksliai
klausyti. As skubinuose išpildyti paliepiamą ir perlipu
per laivo šoną.

Tuom pačiu laiku ant dēnio pasirodo Tamas Ro-
chas, vieno jurininkų lydimas. Jisai rodosi labai ra-
mius, ir nieko neatbojančių taipogi, ir nesipriesina,
kuomet jį perkelia ir nuleidžia į vilktuvą. Kuomet
jisai žemai priimtas, grafas d'Artigas ir inžinierius
Serko seka paskui.

Ant laivo, pasilikta kapitonas Spade ir "Ebbos"
įgula, išskiriant keturis vyrus, kurie valdo nuleistą žem-
yn valtį. Jie laiko ilgą virvę, kuria laivas matomai
bus velkamas pro olas. Tatai ar yra upelis akme-
nų viduryje, kame laivas bus apsaugotas nuo ju-
rių bangų? Ar tai prieplauka, prie kurios "Ebba"
priklauso? Keturi vyrai nuplaukia su virve ir jos
galą pridrutina prie žiedo, esančio oloje. Paskui įgu-
la ant dēnio traukia virvę, ir į penkis minutes laivas
yra taip pilnai paslėptas tarp akmenų, kad net nei jo
stiebo viršūnės negalima matyti iš jurių pusės.

Kas Bermudose įsivaizdina, kad laivas yra pri-
pratęs apistoti šiame slaptaime upelyje? Kas Ame-
rikoje būtų manęs, kad turtingasai grafas, taip žino-
mas visuose rytiniuose portuose, gyvena Apversto
Taurės vienamioje?

Dvidešimtis minutų vėliaus sugrįžta valtis su ke-
turiais vyrais prie vilktuvo, kurisai matomai laukė
jurių pirm plaukiant—į kur?

Jie įlipa, mažoji valtėlė yra pridrutinta užpakaly-
je, jaučiasi judėjimas, šriubas greitai sukasi, ir vilk-
tuvas vandens paviršium bėga prie Apversto Taurės,
aplenkdamas olas į pietus.

Už trijų kabelių matyt kitas kanalas, kurisai ve-
da į salą. Į jįjį vilktuvus įplaukia. Kuomet jisai
yra įplaukęs, tai duodama įsakymas dvim vyram, ku-
rioudu išsoka ir traukia valtį ant siaurio skilčių kran-
to, kur jos nepasiekty bangos arba jurių žolės ir kur
jąjį lengvai galima būtų paimti, kuomet norima.

Tai atliek, jurininkai sugrįžta prie vilktuvo ir
inžinierius Serko paduoda man ženklą eiti žemyn.
Trumpi geležies laiptai veda į centrālę kajutą,
kame buvo įvairių ryšulių, kuriems, be abejonės, ne-
buvo vietos laivo sandėlyje. Mane įstamia į šalinę
kajutą, duris paskui mane uždaramos, ir štai dar kar-
tą as esmiu kaliniu visiškoje tamsoje.

As pažįstu kajutą, kaip tiktai as ineinu jon. Tai
yra vieta, kurioje as praleidau daug valandų po mu-
dviejų išvogimo iš "Sveikatos Namų" ir kurioje as
buvau uždarytas, kol mes nebuvo išplaukę toli į
jūrės iš Pamlico Pertakos.

Aišku, kad Tamas Rochas buvo patalpintas į pa-
našią vietą.

Pasigirsta didelis bildesys, dangčio sundundė-
mas, kuomet jisai užsidaro, ir vilktuvus pradeda
skęsti, kai vanduo yra įleidžiamas į jojo rezervarus.
Po šitam judėjimui seka kitas—judėjimas, ku-
risai stumia laivą per vandenį.

Trimi minutomis vėliaus jisai sustoja, ir as jau-
čiu, kad mes vėl kilame prie vandens paviršiaus.
Dangčio pakelimas vėl pagimdo bildesį.
Mano kajutos duris atsidaro, ir as skubiai išbėgu
ir lipu ant platformos.

As apsisveleliu aplinkui ir randu, kad vilktuvus
inėjo Apversto Taurės kalno vidun.

Štai yra paslaptingoji vieta, kur grafas d'Arti-
gas gyvena su savo sandraugais—už pasaulio rube-
žių, taip sakant.

(Toliaus bus)

Pašnekėlių Kampelis.

701. Kur yra giedanti piesky-
nai ir akmenys? Nors patarlė sa-
ko, kad bekalbis kaip, akmuo, bet
patarlė ta yra neteisinga, nes ant
žemės paviršiaus yra tikrus kon-
certus parengianti pieskynai, ak-
mens ir uolos. Prie piet-vakari-
nių krantų Havaii salų yra gie-
danti pieskynai. Braukiant ran-
ka, arba čiuzoziant per pieską, ji
išduoda balsą, panašų į vargonų
balsą. Vienas tyrinėtojas tyri-
nėjo su mikroskopu pieskos gru-
delius ir persitikrino, kad grude-
liai turi skylutes, kurių vienas
galas yra uždarytas ir tos sky-
lutes iš kurių, prie suspaudimo
laukan verziats juose esantis oras
ir išduoda tuos žingeidžius bal-
sus. Muziką vienok padaro vien
sausu grudeliai, bet šlapį tyli, ne-
tasyk, matyt, skylutes grudeliuo-
se pripildo vanduo, tai oro jose
nebuva.

Panašūs pieskynų koncertai,
rūtos pačios priežasties buva ir
dytuose, ypač gi ant kalno Sinai.
Labai malonius balsus išduoda
pieska, esanti tarp dviejų akme-
nų, jeigu per ją eina žmogus.
Vokietijoj yra taipgi akmens ir
kalnai, kurie išduoda balsus, pa-
našius į vargonų balsą, jeigu
juos užgriebia pietinis vėjas. Pa-
našius balsus daugelyj vietų iš-
duoda uolos Pirinėjy kalnuose
saulė nusileidžiant. Balsai tie
buva panašūs į harfos balsą; gy-
ventojai tą muziką vadina pra-
keitųjų misiomis. Egipte, taipgi
Pietinėj Afrikoj, yra giedanti
akmens, koncertai pasitaiko ir
Sacharos pieskuose, taipgi
gruivėsiuose senų Egipto bažny-
čių. Koncertus duodanti akmen-
s po įtekme besileidžiančios saulės
spindulių yra taipgi paupiuose
Orinoco; balsas jų labai panašus
į vargonų balsą.

702. Koks medis yra lengviau-
s? Korkas, kaip žinome, yra
labai lengvas, bet nelengviausias
pasaulyje.
Lietuvoje augantis liepos yra
minkštos, išdalies išspūstos ir
todėl, lengvos. Bet taip vadinam-
as balsas medis yra, sakoma,
lengviausias medis pasaulyj. Jisai
sveria veik pusę tiek, kiek sveria
korkas.
Balsas medis auga vakarinėje
Indijoje, Vidurinėj Amerikoj, ir
ant Porto Rico salų, kur jis yra
vienas paprasčiausių medžių.
Medis yra labai minkštas. Veik
pirštų nagais galima jį graibyti.
Sudėjimas lygus ir skylėtas, maž-
daug panašus į pintį. Imertkas
vandenin, tartum pintis, pradeda
verti vandenį.
Iš balsas medžio dabar dirba-
ma prietaisus gyvasties gelbėjimui,
kurias naudoja prie kiekvieno lai-
vo bei laivėlio.
Suvienytos Valstijos daugiausia
gabena balsas medžio iš Costa
Rica.

Is Prusu.

(Is "N. L. Ceit").
Berline Kiatulėna Atpig.

Berline atpigio kiatulėna, iš ko
visi labai dyvijus, o tai juo dau-
giau, kadangi prekės iki pat praėjū-
sios nedėlios laikės iki 2,20 mk. už
svarą ir dar augšciau kilti
grunzde. Ale su sykiu pradėjo
kaštuoja svaras tik dar 1,50 mk.
Sakoma tai atstėjo per tai, kada-
gi daug daugias kiatuliy ant Ber-
lino turgaus atgabeno, ne kaip
šiaip paparsta buvo. Augstosios
kiatuliy prekės buvo priezastis, kad
laukininkai daugiau kiatuliy augino,
kaip šiaip. Tos pareiną dabar ant
turgaus ir prekės tur atpigti. To-
kias prekės, kokias turėjom, bene
niekadoms nebuslaukšim. Daugias
kiatuliy ant turgaus atgabenant, at-
pigs ir taukų prekės, kurios taip-
jaug negirdėtai pabrangusios buvo.
(O gal prie to atpigimo prisido-
jo ir gabenimas gyvuliy, kurie ta-
po užgretbi Lietuvoje nuo žmonių
ir išvežti į Prusus. Apie tai daug
rašo prūsų laikrašciai. ("A. L.")).

Apie Sriesto Prekes.

Valdzia išleido dabar ypaticius
padavadyjimus apie sviesto parda-
vimą ir jo prekes. Ciesorystės
kancleris gal taip vadinamas pa-
matines sviesto prekės dėl Berlino
turgaus pristatyti. Šita pamatine

703. Kur yra 150,000 metų se-
nas skeletonas? Suvienytų Val-
stijų Nationaliame Muzeume yra
skeletonas, kurio senumas yra ap-
skaitliuojamas 150,000 metų. Yra
tai dabar jau išnykusių milžiniškų
gyvunų, mastodonais vadinamu,
liekanos. Liekanos, apie kurias čia
kalbama, buvo rastos Suvienytose
Valstjose, Indiana valstijoje, neto-
li Winamac. Rastosios liekanos
dabar yra augšciaus minėtame mu-
zeume sustatomos į krūvą. Mat jos
buvo rastos išsklaidytos, ir, kad
sudarius skeletoną, arba grobus,
reikalinga visas rastasias liekanas,
arba, teisingiau sakant, tų liekanų
gabaličius sudėti taip, kaip jos buvo
tuomet, kai 150,000 metų atgal
anaisi gyvas mastodonas vaikščiojo
po laukus. Vadinasi, iš mažesnių
ar didesnių gabalų reikalinga su-
daryti pilnas anų laikų gyvuno ske-
letonas. Sunkus ir nuobudus yra
tai darbas, tačiau tyrinėtojai yra
prie jojo pripratę ir jį gerai pažį-
sta. Todėl galima būtų užsitikri-
nus, kad neužilgo šisai darbas bus
užbaigtas pasekmingai. Muzeu-
nuse matomeji senųjų laikų gy-
vunų skeletonai paprastai visuomet
yra sudedami iš atskirų gabalų,
kaip kad augšciaus minėtasis.

704. Kodėl vidudienis yra karš-
ciausias dienos laikas? Nors sau-
lės tolumas nuo žemės yra sulygi-
namai tas pats išryto, vidudienio
laiku ir vakare, tačiau saulės su-
teikiamaoji šiluma nėra visais tais
trimi dienos laikais lygi. Vidudie-
nyje saulė suteikia daug daugiau
šilumos negu bei kokiū kitu dienos
laiku. Kodėl taip yra?

Kad atsakių į tą klausimą, atsi-
dinkime priezastį, dėlēi kurios zie-
mą pas mus yra šalčia negu vasarą,
nors žiemą žemė stovi prie
saulės daug arčiau negu vasarą.
Priezastis, kaip žinome, yra tame,
kad žiemą saulės spinduliai puola
ant šiaurinės žemės dalies nuožul-
niai, o vasarą tie spinduliai yra
daug statsni. Spindulių statnumo
laipsnis ir pagimdo didesnę šilumą
laiku.

Žemės skritulys yra apganbtas
apvaliu sluogsniu, susidedančiu iš
oro. Kuomet spindulys eina per
tą sluogsnj staciai, tai jojo kelias
yra daug trumpesnis, negu kad ji-
sai būtų, spinduliui einant nuožul-
niai. Ore, kuris visuomet turi dau-
giau ar mažiasu dulkių, garų ir ki-
tokiy medziagu, dalis spindulių yra
sulaikoma. Drauge su jais yra su-
laikoma ir dalis šilumos. Juo nu-
žulniau eina spindulis, juo per di-
desnj oro sluogsnj jis turi pereiti,
ir todėl juo daugiau šilumos jisai
netenka. Kadangi saulės spinduliai
puola ant žemės vidudienio laiku
staciausiai, tai jie turi pereiti per
mažiausia oro, ir todėl jie žemei su-
teikia daugiasia šilumos.

Is Prusu.

(Is "N. L. Ceit").
Berline Kiatulėna Atpig.

Berline atpigio kiatulėna, iš ko
visi labai dyvijus, o tai juo dau-
giau, kadangi prekės iki pat praėjū-
sios nedėlios laikės iki 2,20 mk. už
svarą ir dar augšciau kilti
grunzde. Ale su sykiu pradėjo
kaštuoja svaras tik dar 1,50 mk.
Sakoma tai atstėjo per tai, kada-
gi daug daugias kiatuliy ant Ber-
lino turgaus atgabeno, ne kaip
šiaip paparsta buvo. Augstosios
kiatuliy prekės buvo priezastis, kad
laukininkai daugiau kiatuliy augino,
kaip šiaip. Tos pareiną dabar ant
turgaus ir prekės tur atpigti. To-
kias prekės, kokias turėjom, bene
niekadoms nebuslaukšim. Daugias
kiatuliy ant turgaus atgabenant, at-
pigs ir taukų prekės, kurios taip-
jaug negirdėtai pabrangusios buvo.
(O gal prie to atpigimo prisido-
jo ir gabenimas gyvuliy, kurie ta-
po užgretbi Lietuvoje nuo žmonių
ir išvežti į Prusus. Apie tai daug
rašo prūsų laikrašciai. ("A. L.")).

Apie Sriesto Prekes.

Valdzia išleido dabar ypaticius
padavadyjimus apie sviesto parda-
vimą ir jo prekes. Ciesorystės
kancleris gal taip vadinamas pa-
matines sviesto prekės dėl Berlino
turgaus pristatyti. Šita pamatine

gabenimu į Berlyną ir su įrokavi-
kiamas. Ne mažiau įspudžio pada-
mu įpakavimo kaštų prašyti gal, re-
sūsirinkusiems ir lietuvių dai-
ryra: už geriasj sviestą augšciau-
siais 240 mk., už sviestą antros zor-
tos augšciausiai 230 mk., už sviestą
trečios zortos augšciausiai 215 mk.,
už prastesnj sviestą augšciausiai
185 mk. už 100 svarų.

2. Ant šitų prekių gal uždėti did-
kupciai augšciausiai 4 mk., mažiejų
kupciai augšciausiai 11 markių ant
centnerio.

Ropučių Išvaizdėjimas.

Laukininkystės rota kreipėsi prid-
gelezinkeliiu ministerio, prašydama
už tai rūpinti, kad gana gelezinkie-
liu vežimų būtų ropučių nuvežimui
į didmiesčius, nes šalčiams užėjus
galėty sunkenybes pasidaryty prie
didmiesčių aprupinimo su ropu-
ėmis.

Popiera Vieton Drabužių.

Apdrukavotus popierius, ypač
laiskus, keta nuo Novemberio 2 iki
6 Tilzės rinkti, nes iš tų galima
šiltas apklodes padirbti mūsų žal-
nieriams.

Dėl Maisto Atpigimo.

Ciesorystės kancleris buvo šiose
dienose Faktijonų vyresniusiuose
pasivadinęs ant pasikalbėjimo, kaip
rodos dėl maisto atpigimo, kuria-
me dalyke valdzia svarbius padava-
dijimus išleisti keta.

Astrios Koravonės už Peržengimų
Statytų Prekių.

Mieste München nusudėjo vieną
laukininką, kuris už kopustus per
brangiai emęs buvo, ant dviejų mė-
nesių kalėjimo, jo dukte gavo mė-
nesių kalėjimo ir kits laukininkas
šešis mėnesius kalėjimo. Mieste
Köln gavo dvi moteri, kuriedvi už
darzoves statytas prekes perženge,
po nedėlią kalėjimo.

Apie Maisto Privoles.

Derėjimo rota išleis šiose die-
nose naujus padavadyjimus apie
sviesto, pieno, surio, taukų, mėsos,
kiaušiy, separočių, laukinių gyvu-
lių, žuvių, darzoviy, kakao ir su-
koriaus prekes.

Tilzės Miestas Parduoda Pieną.

Tilzės magistratas įtaisė dvi pie-
no pardavimo vieti, kur pieną po
18 pf. lyterį parduoda.

IS LIETUVOS.

SORMOVAS.

Balachnino apskr. Niznio Novgo-
rodo gub.

Čia pabėgėlių apie 400, iš kurių
lietuvių skaitoma kokie 90—100
žmonių. Daugiausia yra Rygos
fabrikų darbininkai, atkelti į šią
vietą. Padėjimas jų ne toks jau
blogas, kaip kitų, nes jie beveik vi-
si dirba fabrikuose, o gyvena mo-
desnj oro sluogsnj šitai pereiti,
ir todėl juo daugiau šilumos jisai
netenka. Kadangi saulės spinduliai
puola ant žemės vidudienio laiku
staciausiai, tai jie turi pereiti per
mažiausia oro, ir todėl jie žemei su-
teikia daugiasia šilumos.

ODESA.

Odesoje yra 300 su viršum lie-
tuvių pabėgėlių iš Suvalkių, Vil-
niaus, o daugiasia iš Kauno gub.
Jie labai nusimingę ir prislegti ke-
lionės vargy. Vietos Lietuvių Ko-
mitetas nukentėjusiems nuo karės
šelpiti duoda jiems butą ir po 20
kap. maistui kasdien. Bet ką tai
reiskia žmogui nuvargusiam, api-
plyšusiam. Kad galėty šiaip-taip
ziemą pasitikti ir ją išgyventi, rei-
kia daug daugiau. Tiesa, buvo su-
tasyta rinkliava—"Odesa Lietu-
vai" per kurią Lietuvių Komitetui
pavyko surinkti daugiau negu
1,600 rub., bet tie pinigai jau bai-
giami leisti. Reikia surasti naujų
lėšų. Be to reikia dar gavitinti nu-
vargusių žmonių ir siela, ne vien
kunas, tad labai reikalingi lietuvi-
ki raštai ir laikraštis.

KLIMAVIČIAI.

Mogilevo Gub.

Vietos moksleiviai sutaisė čia va-
karą—koncertą. Griežt gimnazi-
jų orkestras, dainavo rusų dainų,
deklamavo rusiskai, francuziskai ir
lenkiskai (čia yra daug lenkų).
Gavau progos, ir as išėiti ant sce-
nos ir pasakytį dvejias eiles, bet
lietuviskai. Deklamavau Vaičičio
"Didvyrio kapą" ir I. M. "Suskam-
bėjo stogas." Nei vienomis eilėmis
nesidžiaugė taip publika, kaip lie-
tuviskosiomis, gerėjosi jų dailių
skambėjimu, net antrą kartą turė-
jau išėiti ant scenos publikos šau-

kančios vyriausybiskos žinios:
1. Vyriausybė įsyla įstojantieji
davada! apie sviesto prekes pada-
vadyja kas sekas:
1. Sviesto prekė, kurią pagaminu-
tojas didkupystėje su valnu nu-

gabenu į Berlyną ir su įrokavi-
kiamas. Ne mažiau įspudžio pada-
mu įpakavimo kaštų prašyti gal, re-
sūsirinkusiems ir lietuvių dai-
ryra: už geriasj sviestą augšciau-
siais 240 mk., už sviestą antros zor-
tos augšciausiai 230 mk., už sviestą
trečios zortos augšciausiai 215 mk.,
už prastesnj sviestą augšciausiai
185 mk. už 100 svarų.
2. Ant šitų prekių gal uždėti did-
kupciai

Vietinės žinios.

Iš Lietuvių Moterų Draugijos. "Naujių" 28-tame numeryje po antgalviu "Apšvietini Dalykai" neteisingai pasakyta, buk tai Lietuvių Moterų Apšvietos Dr-joje iškilo nesuspriamtai dėj rengiamo baliaus.

Dalykas buvo tame. Nesenai, balius vieton, per nesuspriamtą, komiteto buvo pakviestas kalbėtojas N. Mockus, ir kada apie tai narės dažinojo, kad yra užkvietas Mockus sakyti prakalbą, ir apgarsinimai atspausdinti su jo vardu, tai dauguma narių užprotestavo, kad niekuomet nedaleis Mockui kalbėti Apšvietos Draugijoje. Tapo išnaujo atspausdinti apgarsinimai ir Mockus tapo išmestas. Su tuom viskas užsibaigė.

Moteris rašo, buk buvo patarta, kad Mockaus vieton kviešti p. Grigaitį "Naujių" redaktorius, bet čia įsimaišęs Dr. Drangelio, ir atkalbinėjęs, kad jo nekviesti ir t.t. Tas nėra tiesa; draugijoje nebuvo minėta nei p. Grigaičio, nei Dr. Drangelio.

Jei bent buvo kalbėta privatiškai. Jei kas kalba privatiškai, tai rašytoja neturi tiesos vartoti vardų ysių draugijos narių. Lietuvių Moterų Draugijoj gan gerai yra žinoma, kad M. A. D. yra bepartviška, todėl neprivalo draugijos kal-kurios narės traukti draugiją partviškosna vėžėna. Tas negerai.

Paskutiniu laiku matosi, kad Apšvietos Draugija perdaug pradeda virsti į partviškumą. Apšvietos Moterų Draugija nepri- valo žengti kitokių keliu, vien tik apšvietos.

Jei kam iš narių nepatinka Apšvietos Draugijos keliai, tai gali atskirai susitverti Lietuvių Moterų Progresyviško Susivienijimo Kuopą. Progresyviškas susivienijimas stovi vien ant socializmo pamatų, todėl tuomet žinoma, nereikės verst Apšvietos Draugija savon pusėn.

Lietuvių Moterų Apšvietos Draugija praneša visoms moterims ir merginoms, katros nori lankyt vakarinę virimo ir rankdarbio mokyklą.

Virimo mokyklą prasidėjo gruodžio 2 d. 8 val. vakare, Mark White Square svetainėje, prie Halsted ir 30-tos gatvių.

Virimo lekcijos bus duodamos kiekvieno ketvergo vak.; rankdarbio mokyklą prasidėjo lapkričio 29 d., toje pačioje svetainėje. Fus mokinama kiekvieno pane-darbio mokyklą sekantiai:

Norinioms mokytis, patartina išoms lankytis.

M. Radzevičiūtė.

Užregistavo lietuvių mokyklą. Šv. Jurgio parapijinei lietuvių mokyklai ant Bridgeportto tapo pripazinta lygios tiesos su publiškoms mokykloms. Vaikai, baigiantieji šią mokyklą, galės be egzaminų pereiti į High School. Tai yra pirmą lietuviška Chicago mokyklą, kuriai šios teisės pripazinta.

Susirinkimai. S.L.A. 36-ta kp. nuo Bridgeportto nutarė savo susirinkimus laikyti kas pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio. Iki šiolie laikyta juos kas antrą mėnesio nedėdienį. Taigi sekantis susirinkimas atsisbus šį ateinantį nedėdienį (gruodžio 5 d.) Aušros svetainėj, kampa Halsted ir 30 gat. Pradžia susirinkimo apie 1 val. po piet.

Kuopos Valdyba.

SLA. Apškrčio suvažiavimas. Pereitą nedėdienį Aušros svetainėj atsisbuvo II-jo apškrčio delegatų suvažiavimas. Delegatų dalyvavo apie 36,—nuo Illinois, Wisconsin, Indiana ir kitų valstijų. Sesijas vedė Dr. A. L. Graičunas. Apkalbėjus bėgančius organizacijos reikalus, padaryta keletas svarbesnių nutarimų kaslink greitesno įsteigimo SLA. Prieglaudos Namu. Taipgi padaryta nutarimas, sulyg kurio norima įvesti tulas permainas rinkime centralinij SLA. viršiniuku. Suvažiavimas išreiskė nuomone, kad prieš rinkimus SLA. apškrčiai rekomenduotų kuopoms svarbesnius kandidatus.

Suvažiavimas taipgi išreiskė pagėdavimą, kad sekantis po Pittsburgo SLA. seimas būtų laikytas Chicagoje.

Delegatai taipgi svarstė, kokiū budu galima būtų įgyti apškrčio namas Chicagoje. Ateinantiems metams apškrčio valdybon išrinkta: P. Kibartas—prezidentu, Dr. Graičunas—viceprezidentu, P. Skrzyneckis—raštininku ir A. Bierzinskas—kasie riium.

Ristynės. Lapkričio 28 d., nedėlioj, Paliulio svetainėje ant 18-tos ir Halsted gat. atsisbuvo ristynės tarp gerai visiems žinomo lietuviu ristiko Juozo Bancevičiaus ir "Brik Star",—svetintaučiu.

Pastarasis 3 metai atgal paguldė Bancevičių ant matracu į 29 minutes, bet šį sykį jam p-čiam prisiejo atsigulti. Pirma, sykį Juozas paguldė jį ant matracu į 8 minutes, o antrą sykį į 3 minutes, kuo parodė nepaprastą savo išsilavinimą ristynėse.

Taipgi ritosi dar dvi kitos poros.

Vienas iš publikos, kaip paaiškėjo,—p. Gulbinas, neseniai sugrįžęs iš kariumenės, išaukė Juozą Bancevičių "persiūti" su juo "kokias 5 minutes"; Bancevičia su tuomi sutiko ir savo "naują priešą" paguldė į 1 minutą; dar taip jį pritrenkė, kad keletą sekundų prisiejo jam pagulėti.

Ponas Gulbinas išrodo tvirtas vyrukas, bet, kaip matyt, nėra išsilavinęs ristynėse.

Po to Bancevičia apreiškė publiškai, kad jis už "cigarą" arba už pinigų imsis su kožu lietuviu, kuris tik nori. Iš publikos norinčių neatsirado, bet gerai visiems žinomas ristikas, Petras Katakuskas, "lietuvių liutas," priėmė Bancevičiaus išaukimą už \$100.00.

Bancevičia apsiėmė padėti Katakuską 2 kartu į 1 val. 30 min.

Tuoj abi pusės sudėjo rank-pingius. Matyt tarp jų perbėgo "juoda katė," kaip anais metais tarp Baladinskio ir Bancevičiaus. Petras Katakuskas mrt yra Bancevičiaus mokinis, taip pat, kaip Bancevičius buvo Baladinskio mokinis. Mokiniai pradeda, "bytinti" mokytojus.

S. V.

Naujas Chicago antvyskupis. Chicago archidiecezijos administratorius, kun. Fitzsimmons, gavo nuo popiežiaus delegato Washington sekančių telegramą:

"Sekančioj konsistorijoj šv. Tėvas paskirs vyskupą Mundelein Chicago antvyskupiu."

Kardinolų konsistorija atsisbus Ryme, kaip tikimasi dar prieš Kalėdas.

Naujas antvyskupis yra iki šiolie Brooklyn suffraganu vyskupu. Jis turi vos 46 metus amžiaus ir bus jauniausiu antvyskupiu visoj Amerikoj. Naujasai bažnyčios augstas valdininkas yra čiagimys amerikonas. Paieina iš vokiškų tėvų. Jo du pirm-takunai Chicagoje buvo karšti ariariai.

Chicagoje kunigai ir kiti įtkim-ingi katalikų bažnyčioje amsnys išreiskė didelį nusistebejimą dėl šios žinios,—viena todėl, kad į šią augstą vietą pakviesta sulyginamai mažai žinomą vyk-skupo-pagelbininką, kuris, nebuda-damas "reguliarisku" vyskupu, iš sykio peršoka per vieną titulą augštyn, o antra todėl, kad jis

3600 Harrison st., Chicago, Ill.

Nuo lapkričio 19 d 1915 m. Clevelande išeis,

"SANTAİKA"

Mokslu, politikos, poezijos ir satyros savaitinis laikraštis.

"Santaikoje" tilps įvairių-įvairiausias viso pasaulio bėgančios žinios.

"Santaikoje" tilps taipgi tyri mokslu straipsniai, poezija, vaiz-deliai ir sveiki juokai. "Santaika" eis tautiškaikatalikiškoje dva-šioje.

"Santaiką" leis P. Sukys. "Santaikos" kaina bus \$1.00 metams, 65c pusmečiui, 3c pavie-nis numeris.

Pirmas numeris išeis lapkričio 19 d. š. m. Užsiprenumeruodami ir šiaip visokiais reikalais kreipkitės šiuomi antrašu:

SANTAİKA

2120 St. Clair Ave. N. E., Cleveland, Ohio.

yra sulyginamai dar labai jaunas Naujasai Antvyskupis po save išsišventinimo turėjo pirmą vietą lietuvių parapijoj, Williams-burge.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. J. B. Jusevičius. Jusų korespon-dencijū įdėsim į sekančių numerį,—ne-susėjome į šį.

pp. F. V. Dombrovas, Fajl Viejo. Įdėsim į sekančių numerį. Meldžiame ir daugiau žinių pranešti.

p. Sonoris. Peržiūrėsim ir, kiek galėsim, sunaudusim į sekančių numerį. p. Kor. Ačiū už prospekto pristun-tiną.

p. J. A. Baukus. Pranešime Jums laisku už poros dienu.

p. A. Kėdis. Gal ir įdėsim, kaipo kurjoza. Tamista, rodos, turite gerus norus, tik perdaug paviršutiniai į da-lykus žiurite.

Apgarsinimai.

TAIKOS LAIKE.

Dailus paveikslas gamtos turtinu-mo ir žydėjimo taikos laike, siun-timas žeme ir vandeniu į pasaulio rekyvietę žemės produktų į džiaug-imasi gyvenimu, yra parodyta Tri-nerio Kalendoriuje, už 1916 m. Jei jus pageidaujate gauti vieną kopiją, pasiūsk roc Mr. Joseph Tri-ner, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Pajieškojimai.

Pajieškau sesers Antaninos Nagal-tienės iš Kauno gub., Raseinių pav., Girdiškių parap., Maldunų sodžiaus. Kas nurodys jos adresą, gaus \$1.00 dovaną. Meldžiu atsišaukti šiuom adresu:

Anna Bračkumie, 2318 So. Leavitt st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo sesers Marijonos Bruozikės, po vyrū Jėdvilėnė, paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Ervili-kiu valsė, Rimšiškiu kaimo. Gyveno Brooklyn, N. Y. Ji pati, ar kas ją žino, teikis duoti žiną antrašu:

Veronika Rimkienė, 917 W. 34th st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Stanislovo Bukio. Paeina iš Kauno gub., Vilk-mergės pavieto, Paleivnos parapijos, Akmenės kaimo. Prašau jo paties atsišaukti, ar ba kas žino pranešti jo adresu, nes turiu svarbių reikalų.

Miasa Elzbieta Bukičė, 2259 So. Western av., Chicago, Ill.

Reikalauju:—dviejų duonkepių. Aple išlygas tuojaus atsišaukite adresu:

VI. Vilkas, 8 John st., Waterbury, Conn.

REIKALAUJA DARBININKŲ. Turime pilnai darbo restauracijose, fabrikuose ir privatiškuose namuose. Norint darbo atsišaukite

Atlas Employment Office, 6300 So. Halsted St., Chicago, Ill. 3rd floor. Room F. Telefonas Normal 163.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda:—pigiai pulkus biznio namas, hotelis ir salionas su visu bizniu, Gary, Ind., už pinigus, arba ant išmainymo ant Chicago prope-ričių. Atsišaukite pas savininką:

M. Harris, 3600 Harrison st., Chicago, Ill.

Parsiduoda:— fotografijų galerija, labai pigiai ir geroje vietoje. Aparatai naujausi ir geriausi. Pinigų visų iškart nereikia mokėti. Priežastis pardavimo: negaliu priderančiai ap-žiūrėti informacijų. Kas nori dau-giau informacijos, rašykite šiuo an-trasu:

J. P. Petraltis, 1505 Carson st. S. S. Pittsburg, Pa.

Parduodama:—grosernė, darant ge-rą biznį. Biznyje ant knygelių ne-duodama.

C. Shmidt, 2911 Farrell st., Chicago, Ill.

Kosulis ir Užkimimas... SEVERA'S Balsam for Lungs... (Severos Balsamas Plaučiams) gydo kosulius, prasišaldymus, užkimimus, bronchi-tį, krupus ir kokiūsu nuo 35 metų. Yra tai gera ir švelni preparacija. Mes labai ją rekomendu-jame vartojimui — jauniems ir seniems, vaikams ir suaugusiems. Kainos 25c. ir 50c. "Aš turėjau baisų kosulį," rašo Frank Vacha iš Elk River, Minn., "tai aš gavau butelį severa's Balsam for Lungs ir pirm, negu savaraduju visą butelį, kosi-lis visai prapulo. Aš esu 63 metų amžiaus ir jau-tiuosi gana sveikas."

Gary Pakilo Iki Savo Augštumo.

DAR \$11,000,000.00 Turi But Išlėista Tuojaus Ant Naujų Dirbtuvių.

Nuo 3,000 iki 5,000 Vyrų Dirbs Per Visą Žiemą, Kad Pabaigus Statymą Naujų Dirbtuvių.

Kuomet Gary blešininės dirbtuvės pasirodė čia keletas sa-vačių atgal, laikraščiai pranešė apie stebuklingą permainą, kurią atnė pridėjimas apie 2,500 darbininkų prie naujosios pramonės mieste, kurįs jau iki pilnio yra užimtas dabartinėmis pramonėmis. Bet valandėlei pamanyk, ką tolimesnis 5,000 darbininkų pridėjimas prie Gary dirbtuvių reikš. Ir yra aiškių gandy, kad prieš meto pabaigą pas mus BUS DAR KITA ĮSTAIGA.

Miestas Kokių 80,000 iki 100,000 ačiu šiems naujiems priedams prie mūsų pramonių, yra užtikrintas.

Tačiau dabartinis vystymasis tai tiktai Pradžia Dar Tolimesniam Vystymuisi Ateityje. Daugelis pleitini- nių ir tavorinių dirbtuvių, ateinančių į Gary, aprūpins pagelbines dirbtuves kitose šakose. Kuomet laikas ateis, pagelbinės dirbtu- vės ateis pas mus, kaip kad blešininės dirbtuvės atėjo. Kaip Es- sene, Vokietijoje, kur centralės pieno dirbtuvės yra stebule bega- liniam pieno išdirbystės įstaigų skaitliui, taip Gary Amerikoje bus pieno pramonės stebule.

Jau Aštuoni Ilgi Metai, Kaip Panika Sulaikė United States Steel Korporacija. Gary buvo vien- teltė šios rūšies vieta Sąjuntijosės Valstijoje, kame darbas ne- buvo susyk sustabdytas. Statymo planai, kurie buvo rankose, buvo atlikti iki galui suvaržytuju laiku, ir nuo to laiko tulas skaitlius svarbių dirbtuvių buvo pridėtas. Bensolio įstaiga, pati savyje dideliai svarbi ateičiai, kuomet Koksinių Pečių Ša- linių Produktų Dirbimas Bus Toliaus Išplėtotas buvo taipogi pridėta. Dabar, po tų visų metų, Mēs Esame Lygiai Tenai, Kur Mus Paliko 1907 Metų Panika, gatavi vartyti pirmyn plėtojimą pieno didžiausio centro visame pasaulyje.

(Iš Gary Dienraščir, Lapkričio 11 d. 1915 m.) Šioji progą pirkti pigiai lotus yra paskutinė. Jeigu jus dabar perkatė, jus galėsite greitai padaryti didelį pelną. Mēs parduodame lotus ant lengvų išmokėjimų. Gary pasidvigubins į metus ar antrus, ir jusų lotai bus dvi- gubai ar trigubai verti tą kainą, kurią jus užmokate, jeigu vei- kiate greitai. Mūsų Kompanija yra ištikimiausia ir seniausia Gary mieste. Jinai pardavė lietuviams suvirš 2,000 lotų nuo to laiko, kai Gary prasidėjo. Mēs parupjinsime darbą Gary dirbtuvėse mūsų kostumeriams, kurie norės apsigyventi Gary'je. Rašykite mums lietuviškai, reikalaudami mapų ir kitų infor- macijų.

L. Clark Wood & Company (Corporation) 617 Washington st., Gary, Ind. CHAS. Z. URNICH Lietuvis Agentu Reikalaujame Visuose Miestuose.

ATYDAR SOUTH CHICAGIECIŲ. Labai pigiai ir ant gerų išlygų parsiduoda 2 pagyvenimū medinis namas 2957 E. 81 Str. arti Ex- change ave., maudyklės, toiletai vi- duryje, neša \$25.00 randos į mē- nesį. Galima pirkti su mažais pi- nigais, arba labai pigiai už "cash." Kreipkitės dėl informacijų.

Joseph J. Elias, Savininkas 4600-4602 S. Wood St., Chicago. Primume pingus į Banką užde- dėjimui nuo vieno doliaro ir daugiau ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Stunčiame pingus į vi- nes svetio dailis pigiai, greitai ir tel- singai, o svetimū žemiu pingus ma- kome, perkame ir parduodame. Par- duodame šikortes ant visų linijų ir krajų ir iš krajaus, talpji tikletus ant geležinkelio po visą Ameriką ir Europą. Mūsų Banka išdirba ristikus raštus ir dokumentus visose kalbose ir duo- de rodą lietuviams visokiuose at- tikimuose ir reikaluose ypatingai ir pe- laisuku. Tik kreipkitės viršimė- ni antrašu.

ATYDAR SOUTH CHICAGIECIŲ. Labai pigiai ir ant gerų išlygų parsiduoda 2 pagyvenimū medinis namas 2957 E. 81 Str. arti Ex- change ave., maudyklės, toiletai vi- duryje, neša \$25.00 randos į mē- nesį. Galima pirkti su mažais pi- nigais, arba labai pigiai už "cash." Kreipkitės dėl informacijų.

A. OLSZEWSKI BANK, 3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE S. L. A. Visi lietuviai rašykites prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje. Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu: A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr. 307 W. 30th St., New York City.

International Girnos Pašaro Malimui. WON HIGHEST AWARD SAN FRANCISCO EXPOSITION.

IŠLEISKITE du centu ant bušelio—tik du centu— pašaro sumalimui INTERNATIONAL girnomis. Suskaitliuokite jusų pelną ant šių dalykų: Suceidijimas ketvirtadalio grudy pašarū. Suceidijimas visų sėlenų ir stagarū. Suceidijimas daugelo valandų darbo. Nupenėjimas jaučių ir metelių pardavimui keletu savačių greičiau. Pasidauginimas pieno iš karvių. Sustiprėjimas arklių darbu. Prie jusų International pašaro girnų paimkite inžiną MOGUL ar TITAN, sukamą žemo laispno kerosinu. Šita padėdi spēka su- mažis kaštus malimo ir kitų ukės darbu. International pašaro girnos rūšies B yra tam tyčia pritaikin- tos nektų kukuruzų malimui. Jos yra trejopo didumo su 6," 8" ir 10" plytomis. Girnos rūšies C yra paskirtos smulkū javū malimui, avizoms, kviečiams, iškultiams kukuruzams ir t.t. Girnos rūšies D yra paskirtos stambiam malimui, kaip va nelukštėnų ku- kuruzų, Kaffir kukuruzų galvose ir t.t., ir padarytos su 8" ir 10" didumo plytomis. Smulkesnius pašaikinimus apie International pašaro girnas ir IHC kerosino inžinus ir anų ypatybes rasite knygtėse, kurias mēs mielai atsiųsime. Rašykite pareikalavimus.

International Harvester Company of America (Incorporated) CHICAGO USA Champion Deering McCormick Milwaukee Osborne Plano

110,000 Žmonių Ragavo Ir Mėgino ALPHA. Naują Sveikatos—Maisto Gėrimą.

Mēs prirodėm 110,000 vyrų ir moterų, kad Alpha turi visą alaus gavimą— kad jis yra šios tautos puikiausias nesvaiginantis gėrimas. Mēs prodeim, kad Alpha yra tyra, sveika, skani ir priimni. Alpha nėra išdava kokio ne- tiketo atsitikimo, bet išdava metų nesiliaujančių, nenulistančių moksliškių pastangų, kurias darė McAvoy Brew- ing Co., idant pagaminti tikrai nes- vaiginantį gėrimą.

Alpha From the Great McAvoy Brewing Co.

Užaisakykit Bakšą ALPHOS Savo Namam.

Alpha neturi nieko bet tik maistingas sveikas medžiagas. Ji nėra žalsifikuo- ta, nuodinta arba kitaip pagadinta. Tai yragėrimas visų pripazintas geru, nes jis yra geras ir Jus galite jo gerti, kiek tik norite—jis negali apsauginoti. Už- sisykykit bakšą Alphas pas savo pirk- lį—pasipažinkit su šiuom stebėtinu nesvaiginančiu gėrimu.

McAvoy Brewing Co. Chicago, Phone Calumet 5401

EXTRA Parsiduoda medinis namas su bu- černe ir visais bučernei reikalingais daiktais. Labai gražus storas ir gero- je lietuvių ir lenkų apgyventoje vieto- je. Atsišaukti į A. Olszewskio Banką.

Parsiduoda pigiai vieno tono, 60 arklių pajegos Auto Truck. Atsišau- kite pas Dr. J. Kulis, 3259 So. Halsted st., Chicago, Ill. Telefonas Yards 1532.

MUSŲ metodą išmokinsime jus au- glių kalbą labai trumpame laike, jusų name arba kliause: dieneis bei vakarais. Rašykite prašikimą: Amer- ican School of Languages 731 W. 18th St. 1741 W. 47th St. CHICAGO, ILL.

Kytas. Išpildymas irgi buvo neblogas, ypač Stasio Šimkaus sonata ir duetas iš 3 simfonijos Beethoveno. Už taitai publika, kurios, nežiurint nemalonus oro (lietaus), susirinko suvirš 800 žmonių.—sūtiko artistus su gausiu delnų plojimu.

Koncerte pirmą kartą pasirodė prieš publiką mūsų nauja dainininkė—sorpanas—Zofija Karužutė, kuri, nors savo balso išlaviniame—dar tik mėgėja, gerai interpretavo paskirtą jai numerį. Virš programo—E. Masickiūtė, A. Arbašauskiūtė planu palydinti, išpildė ant mandolinos vieną numerį.

Koncertui pasibaigus, gerb. Stasys Šimkus turėjo prakalbą apie Dainą ir Muziką, kurioj atkreipė klausytojų dėmesį į mūsų liaudies motyvų tyrumą bei gražumą. Baigiant prakalbą, p. Šimkus paragino publiką prie suorganizuotą Philadelphiajio muzikališkai-dramatiškos draugijos. Suvirš simtas ypatų išreikšė norą sudaryti draugiją, taigi, publikai išsvetainės prasišalinus, susispietęs būrelis atlaikė ant vietos savo pirmąjį organizatyvų susirinkimą. Draugijų uždavinta "Daina." Į valdyba pateko sekanči: pirmininkas—R. Karuza, vice-pirmininkas—A. Čepukaitis, pirmasai raštininkas—J. Kaulinkas, antrasai raštininkas—panelė Adomavičiūtė, izdininkas—Juoz. Maslauskas.

"Dainos" darbas jau prasidėjo. Atlaikyta jau keletas susirinkimų, suorganizuota chorą, o dabar organizuojama dramatišką skyrių ir orkestrą. P. S. Šimkus, muzikalis draugijos vedėjas, ketina smarkiai varyt "Dainos" darbą: žadama daryti repetitijas kuone kas vakarą. Žmonių upas visoj apeliunkėj pasikėlė: visi begalo užinteresuoti "Dainos" veikimu. Įstoja vis daugiau narių, taip kad nedėlio, lapkričio 21 d. "Daina" turėjo jau 160 narių. Tikimasi sutraukti į "Dainos" prieglobstį visą Philadelphiajos lietuvių jaunimą,—ar bent geriausį jojo elementą.

Sale "Dainos" prasidėjo pas mus ir kitas, begalo įdomus bet svarbus bruzdėjimas. Gerb. Stasio Šimkaus iniciatyva į Lietuvių Svetainės Bendrovės paraginimu suorganizuota vaikų draugija—"Vyturius". Atlaikyta jau du susirinkimai ir "Vyturin" įstojo 40 narių. Apart dainavimo, žaislų, teatrališkų perstatymų etc.—"Vyturičius" vėliau žadama mokinti lietuvių kalbos ir istorijos. Taigi Philadelphiajos lietuvių, matytis, įžengė į naują savo gyvenimo erą. Reikia tikėtis iš tokio krutėjimo daug mūsų visuomenės naudos.

Philadelphiais.

IŠ CLEVELAND, OHIO.

"Naujienu" agentas. Čia darbuojasi vienas "Naujienu" agentas, kuris, vaikščiodamas po st. bas, nori gauti savo laikraščiusi daugiaus skaitytojų. Tegul sau vaikščiotų, bet kad jis visai nevyriškai elgiasi: savo tavara gėria, o kitus laikraščius peikia, kiek galėdamas. Aną dieną buvo tokis atsitikimas ir p. S. mane. Parejau vakare iš darbo, pavakarieniau ir pasidėjau už laikraščio pazuireti, kas naujo pasaulij girdėtis (Aš skaitau "Amerikos Lietuvą").

Tik pradėjau skaityt, girdžiu: baršk! baršk! baršk! į duris. — Come in! — sakau. Incina visai nepažįstamas žmogus, vidutinio ūgio, apkarpytais juodeis ušeliais,—panašus į italijoną. Pasisako, kad esąs atvažiavęs iš Chicago, esąs specialis "Naujienu" agentas.

Tai malonu matyti! — sakau. Pamatė, kad skaitau "Amerikos Lietuvą", tai kaip pradėjęs peikti!... Ji ir šokia ir tokia ir kitokia... O "Naujienu", žinoma, giria, net išsiujuosė. —Nepatiko man tokis to agento lyg silkių pedliavimas ir nenorėdamas ilgų ginčų varinėti, sakau.

Man nepatinka vienpusiški laikraščiai, kurie nesvariai užsiplūdinėja ant kitų sriovių. Mės norime žinių, o ne užsiplūdinėjimų ir kolonij.

Tada jis man pradeda aiškinti, kad, girdi "Naujienu" esą "darbinikiškas" (suprask: socialistiškas) laikraštis.

Aš jam sakau, kad man nesvaru, kaip jis save vadinasi, bet svarbu kaip jis rašo. O aš nemylju žiūrėti į tokius vienpusiškus laikraščius—vis viena priekokios sriovės jie priklauso. Sa-

kau: žmonėms jau nusibodo tie ginčai ir barniai tarp sriovių.

Čia prisiminėm kun. Žebrio užmušytę: vieni ant kitų verčia bėda, net bjauru, sakau: vieni sako, kad Montvydas buvo katalikas, kiti kad socialistas.

Agentas man pradeda tvirtinti, kad girdi Montvydas nebuvo socialistas.

— Vis veina, sakau, kas jis nebuvo, bet jis nebuvo geras žmogus. Kas jis nebuves, ar katalikas, ar socialistas,—jeigu būtų geras žmogus, būtų tokio prasikalūmo nepadaręs.

Priėjome ir prie jo brolio Antonovo, pagarsėjusio tarp socialistas.

— Šitas, sakau, jau nežūginčys, kad yra socialistas. O žiūrėk, kokį jis laiška savo tam broliui parašė, pamokindamas, kaip ir kur surasti tamsesnius žmones, kad galima būtų "medicinomis" juos geriau prigauti.

Agentas į akis užginčino, kad esą Antonovas tokio laiško nerašęs, o aš žinau, kad rašė, nes visi laikraščiai apie tai minėjo. Aš, sakau, skaičiau apie tai "Drauge".

Jeigu Antonovas nerašė tokio laiško, tai kodėl jis "Drauge" už apšmežimą nepatraukia teisman? Agentas atsako, kad, girdi, "Drauge" išleidinėja 65 kunigai, jie turi pinigų, tai ką su jais išprovoši!

Matydama, kad ne ant kvailio užtropijo ir kad gali jam būti riestai su jo argumentais, išbėgo iš stubos.

O tamsesnius žmones, matai, vartyt "Dainos" darbą: žadama daryti repetitijas kuone kas vakarą. Žmonių upas visoj apeliunkėj pasikėlė: visi begalo užinteresuoti "Dainos" veikimu. Įstoja vis daugiau narių, taip kad nedėlio, lapkričio 21 d. "Daina" turėjo jau 160 narių. Tikimasi sutraukti į "Dainos" prieglobstį visą Philadelphiajos lietuvių jaunimą,—ar bent geriausį jojo elementą.

Sale "Dainos" prasidėjo pas mus ir kitas, begalo įdomus bet svarbus bruzdėjimas. Gerb. Stasio Šimkaus iniciatyva į Lietuvių Svetainės Bendrovės paraginimu suorganizuota vaikų draugija—"Vyturius". Atlaikyta jau du susirinkimai ir "Vyturin" įstojo 40 narių. Apart dainavimo, žaislų, teatrališkų perstatymų etc.—"Vyturičius" vėliau žadama mokinti lietuvių kalbos ir istorijos. Taigi Philadelphiajos lietuvių, matytis, įžengė į naują savo gyvenimo erą. Reikia tikėtis iš tokio krutėjimo daug mūsų visuomenės naudos.

Philadelphiais.

Tveriasi Lietuvių Piliiečių Sąjunga Amerikoje.

Lapkričio 21 d. įvykių metu galutinai susitvėrė Lietuvių Piliiečių Sąjunga Amerikoje. Šiuom atskreipiame į visas politikos draugijas ir visus klubus, kviesdami į bendrą veikimą politikoje.

Rodos yra žinoma tas, jog mūsų gerovė priklauso nuo politikos, todėl mes esame vertinami vėrciami laisvės politikoje, nes žinoma, jog iš geros politikos mes galime atsiekti linosybę, mokslą ir kitus naudingus žmogui daktus.

Mės turime daug visokių politikinių pakraipų draugijų ir klubų, bet ant nelaimės tos draugijos ir klubai, abelnai sakant, nekaip gyvuoja, nors vienur ir kitur yra pasiturinčių, bet tai mažmoziš. Delko tai?—Dėlto, kad mūsų gyvenimas Amerikoje priklauso nuo darbo, kur dirbame. Gerai, darbas nors ir prasta vieta vis gerai, nes turime ko pavalgyti.

Kaip darbo netenkame, apleidžiame tą vietą, puikią ar prastą: apleidžiame ir draugijas, klubus ir net draugus, nors ir geriausi būtų, važiuojame, kur bus naujos draugijos ir klubai, net ir draugai, bet ten jau mes nesirasome prie draugijų, kol ten bus galima gyventi. Gal už dienos ir vėl busime priversti kebliauti į kitą vietą, kur mažu bus galima kokį darbą gauti. Tuo laiku mės, nei nemanome apie svarbiausį dalyką—politiką. O jeigu mes bent kiek pasvarstytume apie tai, pamatytume, jog politikos duoda mums darbo ir politikos atima jį.

Paduodu čionai Lietuvių Piliiečių Sąjungos Amerikoje pamatus, ant kurių susitvėrė.

1) Lietuvių Piliiečių Sąjunga Amerikoje susidės iš kuopų, paremtų ant sanryšio (federacion), budo, be palietimo kuopų savyvaldos ir jų turto.

2) L. P. S. A. tikslai ir mieriai platinti vienybe, sujungiant lietuvių į vieną bendrą politikos draugiją.

3) Politikos pakėlimui lietuvių tarpe L. P. S. A. steigis ratelius del politikiniū ginčų ir lavinimos iškalboje.

4) L. P. S. A. rengs politikines, moksliskas ir kitokias prakalbas bei paskaitas, raginančias neužmiršti tėvynės Lietuvos, bet gavinti ją.

5) L. P. S. A. nariais gali būti visi lietuviai be skirtumo pakraipų ir lyties. Gali būti visokie pakraipų, bile tik tos pakraipos nesipriešina šalies konstitucijai.

6) Prie L. P. S. A. priimama nariai nuo 18 iki 50 metų į ap-

saugos drauge su ligos skyrium, (jei to nariai norėtu) skyrių.

7) Į politikos skyrių L. P. S. A. priimama nariai nuo 18 m. ir gana suaugę žmonės.

Gerbiamos draugijos ir politikos klubai, malonėsite apsvartinti šita planą. Ar mės negalėtume padaryti kokį seimclį ateinančių pavasarį, kame aptartum: ir išdribtume tam tikras taisykles. Turėdami taisykles, galėtume greičiau sueiti kravon, sudarydami visų Amerikos lietuvių bendrą politikos organizaciją, kuri ir žada būti Lietuvių Piliiečių Sąjunga Amerikoje.

Gerbiamos politikos draugijos ir klubai: po apsvartymo jei matysite L. P. S. A. naudinga, malonėsite kreiptis del tolimesnio susimesimo, del pagvildenimo bei įvikiavimo užmanytos Lietuvių Piliiečių Sąjungos Amerikoje šiuo adresu. Juozas J. Žilinskas, 1647 Oregon ave., Cleveland, Ohio.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Lietuvių darbštumas. Tik nuo 1800 m. lietuvių pradėjo apsigyventi šiame mieste. Nuo to laiko jų skaičius vis augo ir augo ir šiandien jau čia turime pusėtiną lietuvių koloniją.

Vietos lietuviai yra amerikonas žinomi, kaipo darbštus, patėdus ir teisingi žmonės. Gal didžiausia jų dalis dirba galvijų skerdyklose ir Packing House'ise. Uždarbis nepergeriausias. Vienok apie septynis dešimtas jų nuosimtis turi savo namus.

Apsigyvenus čia lietuvių būreliai, tuoj atsirado kunigas, kuris pradėjo tyrti parapiją. Sutvėrė parapiją dašizinojo, kad So. Omahoje randasi tik 60 seimynų. Šiandien yra 113 seimynų.

Bažnyčios ir klebonijos pastatymas parapijonams atsiėjo \$25,000. Dabar yra dar \$6,000 skolos.

Prie bažnyčios yra puikus liostas, ant kurio ateityj bus galima pastatyti mokyklą.

IŠ DUBOIS, PA.

Iš lietuvių gyvenimo. Darbai šiūom laiku eina gerai. Dirba kasdien, išskyrus vieną kasyklą, kurioj jau keletą savaičių streikuoja apie 700 darbininkų. Streikas prasidėjo todėl, kad vienas darbininkas atsisakė prigulėti priuonijos. Todėl tegul niekas nevaižuoja į Dubois, nes darbas labai sunku gauti naujai atvažiuavusiems.

Apeliunkėse gyvena apie pora šimtu lietuvių seimynų; pavieniu Delko tai?—Dėlto, kad mūsų gyvenimas Amerikoje priklauso nuo darbo, kur dirbame. Gerai, darbas nors ir prasta vieta vis gerai, nes turime ko pavalgyti.

1) Saldžiausias Sirdies V. Jezaus dr-stė, turinti 215 narių.

2) Sv. Jurgio M. dr-stė, turi narių 80.

3) D. L. K. Vytauto dr-stė turi narių apie 75.

4) Sv. Kotrynos (moterij) dr-stė turi narių apie 50.

Yra taipgi kuopos abiejų susivenijimų, tačiau jos laikosi labai silpnai. Rymo-Katalikų susivenijimo kuopa turi narių apie 12, o tautiškojo susivenijimo kuopa turi vos 7 narius.

Pirmiaus tautiškojo Susivenijimo kuopa buvo daug stipresni, bet 1910 ir 1911 metų audra, kuomet Susivenijime daryta permaitos, netikusi nekurių žmonių agitacija išgriovė šita kuopą ir liko tik 7 ištikimi nariai, kurie nesidavė save suvilioti ir liko iktigalū. Dabar jie ir patįs džiaunigiasi, kad nesidavė suklaidinti ir naujų narių jau vėl pradeda prie kuopos rasytis.

1910 metais, kuomet leista Kurdirkos rašta, buvo čia susitvėrusi ir Tėvynės Myletojų Draugijos kuopa. Bet po dviejų metų gyvavimo ji užmigo dėlei narių nerangumo. Vertėtų ją vėl aiverinti, ypač kad matome, kaip patitose kolonijose lietuviai darbuojasi ir smarkiai šita apsvietos draugija platinama. Girdėt, kad šiais metais Tėv. Myl. Draugija išleido ir dar žada leisti kruvą moksliskų knygų, kurias dalina nariams dovanai. Tai vertėtų pasirūpint, kad ir pas mus kuopa vėl atgytu. Tegul žmonės gauna už 60 centų metinės mokesties pūndus gražių ir naudingų raštų.

Apert balių su svaigalais jokiu kitokiu pasilinksminimu mūsų jaunuoemės čia neturi. Jokių prakalbų, nei teatrų.

Yra čia pora lietuviškų politiskų klubų: vienas turi net savo locną svetainę ir knygynėlį, kur ir laikraščiai ateina. Tik jeigu būtų geresnis tvarka, tai ir naudos iš to gal būtų daugiaus: daugiaus gal knygas, o ne kazyras skaitytų ir lerimū skaitykloj nekeltų.

IŠ GRAND RAPIDS, MICH.

"Puikus" balius. Lapkričio 27 dieną vietinė Lietuvos Sunų draugystė surengė savo nariams ir jų seimynoms balių su šokiais ir vakariene. Kiekvienas narys su šemyna mokėjo 50 centų įžangos. Balius atsiuvo labai puikus: buvo beveik visi nariai atsilankę. Tik tai paskui išėjo negerai.

Mat iš kur ten atsilankė Antanas Matusевичis, nepilnas narys, ką tik padavusis savo aplikaciją į draugystę, ir kitas vyras, Jurgis Klimas. Ineje svetainėn, jiedu tuojau sukėlė peštynes. Jurgis Klimas tuojaus kirtotulam Prantu/Liumui į galva. Marsalka, pamatęs kas čia prasideda daryt, laiko ilgai negaišindamas, tuojau išmetė Jurgį Klimą ir Antaną Matusевичių lauk.

Siedu peštukai dabar pradėjo susirinkusiemis keršinti ir pradėjo iš lauko svetainės langus dauzyti. Juos vėliaus suareštuota ir atiduota šaltojoni.

Tik sarmata lietuviams padarė peštukai savo gyvulišku patielgimū. Juozas Naudzius.

IŠ SPRINGFIELD, ILL.

Dviguba nelaimė lietuvių seimynoje. Lapkričio 1 d. patiko nelaimė Mikolaj Kaspara, kurį ant vietos užmušė automobilis. Vėlionis važiuo baicikliu ant Peoria Road apie 3 mylias nuo Springfieldo. Tuom laiku iš prievangos pusės jį pagavo automobilis ir ant vietos užmušė.

Laidotuvės atsiuvo lapkričio 5 d. su bažnytinėmis apeigomis. Vėlionis Mikolaj Kasparas buvo apie 40 metų amžiaus. Prigulėję jį 2 vietines draugystes: DLK. Vytauto ir Sv. Juozapo draugystę. M. Kasparas buvo doras ir geras žmogus. Ant laidotuvės buvo atvažiavę vyusyiai—ponai Augustaičiai iš Mahanoy City, Pa.

Netrukus po to numirė ir jo moteris Ona (duktė Augustaičių iš Mahanoy City). Ji mirė lapkričio 23 d., laidotuvės atsiuvo lapkričio 26 d.

Vėlionė Ona Kasparienė turėjo 30 metų amžiaus ir paliko našlaičiais mergaitę ir du vaikučius,—mergaitę 11 metų, vaikučią 9 ir 7 metų.

Giminės iš Mahanoy City—motina, brolis ir sesuo—ir vėl buvo atvažiavę iš Mahanoy City. Dar buvo atvažiavęs ir dėdė iš Pottsville, Pa. bei daug kitų giminių.

Laidotuvės abiejų nabašninkų atsiuvo iš jų locnų namų prie 1811 Peoria Road.

Lai buva lengva ši svetima žemelė šiem geriems žmonėms!

Vietinis.

IŠ HARRISON IR KEARNEY, N. J.

Pasidarbuota nuo karės nukentėjusiems. Kur lietuviai sugyvena vienybeje, ten apsieikiška tarp jų šiek-stoks veikimas. Stai man bekeliaujant kaipo pardavim Susivenijime daryta permaitos, netikusi nekurių žmonių agitacija išgriovė šita kuopą ir liko tik 7 ištikimi nariai, kurie nesidavė save suvilioti ir liko iktigalū. Dabar jie ir patįs džiaunigiasi, kad nesidavė suklaidinti ir naujų narių jau vėl pradeda prie kuopos rasytis.

1910 metais, kuomet leista Kurdirkos rašta, buvo čia susitvėrusi ir Tėvynės Myletojų Draugijos kuopa. Bet po dviejų metų gyvavimo ji užmigo dėlei narių nerangumo. Vertėtų ją vėl aiverinti, ypač kad matome, kaip patitose kolonijose lietuviai darbuojasi ir smarkiai šita apsvietos draugija platinama. Girdėt, kad šiais metais Tėv. Myl. Draugija išleido ir dar žada leisti kruvą moksliskų knygų, kurias dalina nariams dovanai. Tai vertėtų pasirūpint, kad ir pas mus kuopa vėl atgytu. Tegul žmonės gauna už 60 centų metinės mokesties pūndus gražių ir naudingų raštų.

Apert balių su svaigalais jokiu kitokiu pasilinksminimu mūsų jaunuoemės čia neturi. Jokių prakalbų, nei teatrų.

Yra čia pora lietuviškų politiskų klubų: vienas turi net savo locną svetainę ir knygynėlį, kur ir laikraščiai ateina. Tik jeigu būtų geresnis tvarka, tai ir naudos iš to gal būtų daugiaus: daugiaus gal knygas, o ne kazyras skaitytų ir lerimū skaitykloj nekeltų.

IŠ NEW BRITAIN, CONN.

Pamaldos už kun. Žebri. Lapkričio 15 d. atsilankė čia su šiosimomis kun. Kudirka ir šv. Andriejaus lietuvių bažnyčioje atlaikė iškilmingas gėdulingas pamaldas už a.a. kun. Žebri, buvusį New Britain' o kleboną, žuvusį nuo užpuolikų rankos.

IŠ TORONTO, KANADOJE.

Pavyzdingos vestuvės. Pirmu syk čia atsiuvo vestuvės, kurias tikrai galima pavadinti pavyzdingomis. Lapkričio 20 d. apsidėję p. V. Astauskas su p-le A. Jusaičiu. Šlubą ėmė šv. Pranciškaus bažnyčioje.

Vestuvės burių susirinkusių svečių gražiai linkmosios, linkėdami jaunavedžiams ilgų ir laimingų metų bei gražaus sugyvenimo. Linkmosinai visi, bet nepamiršo ir savo numylėtos Tėvynės. Pats jaunavedys atstojęs pakalbėjo, nukreipdamas svečių mintis į Lietuvą-tėvynę: kuomi ji pirmiaus buvo ir kas joje dabar darosi.

— Ar nenorėtum mės, kad Lietuvoj dangiaus laisvės būtų? —paklausė jis svečių. Kur rasi tokią ypatą pasaulyje, kad lais-

vės savo tėvynei nevelytu? Su manyta tad pagerbti šios vestuvės sudėjimu aukos nelaimingiems broliams Lietuvoje. Aukavo sekanciai, kiek kas išgalėjo: Jaunavedys V. Astauskas su savo jauna pačiute \$2.00; po 50 centų aukavo: J. Petravičius, V. Drakuf, Mrs. Drakuf, A. Morkis ir V. Morkienė; po 25 centus: S. Klimiūtė, J. Butkus, V. Jusaitis, O. Jusaitienė, A. Susinskiūtė, S. Kurtinaitis, V. Danielius, M. Petravičienė ir Vitalija Vilikutė (7 metų).

Viso suaukuota \$7.75, kurie bus pasiųsti į Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondą.

Svečius ir ypatingai jaunavedį, kuris savo linksmybės dienoje nepamiršo ir savo nelaimingos tėvynės, verta už tai labai pagirti.

Vestuvinnikas.

Visi "Lietuvos" skaitlytojai yra užviečiamai rašinėti žinūčių į šį skyrių tokioje formoje, kaip kad yra žemiaus telpiančios žinutės. Už visas prisijusias žinutes Redakcija skaitlytojams yra labai dėkinga. Nesidrovėkite, kad ir silpnai rašote. Kiekvienas prisijustas raštels Redakcijojė ras rupestingą atydą ir jel tik galima, bus iđetas laikraštis. Nevėluokite su žinutėmis. Slyskite kas kuogreičiausiai. Su žinutėmis vi suomet reikia pridurti suinotės vardas, pavardė ir adresas.

Baltimore, Md. Susitvėrė Amerikos Lietuvių Atletų Klubas. Jis turi dabar apie 200 narių. Jau suorganizuavo ir chorą.

Rockford, Ill. Susitvėrė "Spudos dr-jos" kuopa. Prie jos prisirašė 10 narių.

Cambridge, Mass. Per buvusias pas p. M. Augi krikštynas svečiai sumetė \$7.00 badaujantiems Lietuvoje.

Waterbury, Conn. Čia buvo atsidaręs mokyklą šokių mokytojas, kuris ėmęs nuo mokinių penkines, bet soki negalėjęs išmokyti, nes jis ir pats tajj amataj prastai mokėjęs.

Hartford, Conn. Vietos lietuvių kooperacija su rengė vakarą. Vakaro programos susidėjo iš judamųjų pavelisų, deklamacijų ir pasikalbėjimų.

Norwood, Mass. Vietos socialistai surengė prakalbas 10 metų Sąjungos gyvenimo paminėjimui. Kalbėjo St. Michelsonas.

Philadelphia Pa. Sv. Kazimiero parap svet. kun. Maliauskas laikė prakalbos laikraščio "Vilties" palaikymui surinkęs aukų \$525.

West Lynn, Mass. Lapkričio 14 d. per p. p. V. Kazlausko ir A. Geležinių vestuves svečiai sumetė del karės nukentėjusių Liet. \$12.63.

Lawrence, Mass. Lapkričio 14 d. "Liaudies Choras" surengė pramogą, kuri susidėjo iš prakalbų, deklamacijų ir monologų.

Girardville, Pa. Lietuvos Sunų dr-ja nusprendė surengti balių. Užgirdė apie tai tos draugijos priėsi, parengė balių vieną dieną ankščiau. Reikiška, pakišo L. S. dr-jai koja.

Plymouth, Pa. D. ir H. No. 3, kasykloz. Larksville, Pa., puldamas lentos šmotas mirtinai sužeidęs Marijono Kaminską. Sužeistąjį nugabeno į ligonbutį, kur jis tuo mirė. Vėlionis buvo 48 m., paliko moterį ir 9 vaikus.

Kewanee, Ill. Lapkričio 13 d. Sv. Antano parap. turėjo parengus pasilinksminimo pramogą.

Newark, N. J. Sekantį metą apvaikščios 25c metų nuo šio miesto įsikurimo Tam tikslu tapo išrinktas kamietas, kuris surengs apvaikščiojimo programą. Komitetas pakvietęs Sv. Jurgio dr-ja, kuri ir paaukavo tam tikslu \$25.

Stoughton, Mass. Apeliunkės lietuvių kolonija tapo išskyrstyta į skyrius. Kiekvienas skyrus turi savo kolektorijų, kuris kolektuoja pinigų nuo karės nukentėjusiems Lietuvoje. Pirma mėn. surinkta 23 dol.

Lewiston, Me. Antroji vyrų kuopa pastatė scenan teatro veikalėj. Prie to buvo ir deklamacijų.

Worcester Mass. Lapkričio 21 d. S. L. A. kuopa surengė pietus naudai nuo karės nukentėjusiems Liet. Laike pietų surinkta aukų \$19.80.

So. Boston, Mass. Lapkričio 20 d. p. M. Petrauskio pastangomis statė "Gabijs" scenoje "Maluninkas ir Kaminakrėtis".

New York, City, N. Y. Lapkričio 21 d. vyčiai pastatė scenoj "Dėdė Atvažiavo." Choras padainavo keletą dainų.

Waterbury, Conn. Lapkričio 19 d. p. M. R. pasižeidęs peiliu taip, ka dvos gyvū nuvežė į ligonbuti.

Paterson, N. J. "Lietuvos Sunų" ir Dukterų dr-ja lapkričio 13 d. surengė balių. Neapsieita be svaigalų.

Kearney, N. J. Čia gyvena apie 400 lietuvių, iš kurių apie 60 turi savo namus. Nesenai susiorganizuavo ir draugija—"Piliiečių Apsvietos Klubas".

Chester, N. Y. Per p. St. Šimkaus prakalbas surinkta aukų \$66.30. Buvo prakalbos tokių, kurie nesidrovėjo aukauti 5c.

New Britain, Conn. Susivenijusios draugijos bendromis spēkomis turi pasistatiusios sale.

Wilkes Barre, Pa. Čia pirmas lietuvis, Juozas F. Gillis, tapo išrinktas Luzernės pavieto kasieriumi.

Jonas S. Loppato, S. L. A. Advokatas tapo paskirtas už District Attorney assistenta.

Gilliaus metinė alga—\$3,000 Adv. Lappatos metinė alga—\$2,500.

Lietuviai gavo tas vietas pasidėkavojant demokratams. Kur lietuviai ėjo su republikonais tie nieko negavo.

Gardner, Mass. Paminėjimui savo penkių metų gyvenimo ir veikimo laikui tarpui, Lietuvių Kooperatyviška bendrovė surengė prakalbas Kalbetojumi buvo p. Z. Jankauskas iš Lawrence, Mass.

Cambridge, Mass. Lapkričio 20 d. L. S. S. 71 kp. surengė teatrą su kitais pamarginimais. Scenoje buvo pastatyta dramatiškas veikalas "Kerštinga Meilė." "Viskas būtų išėję gerai, bet artistai nemokėję savo roliu. Sufferis taip balsiai turėjęs sakyti kiekvieną žodį, kad net publika geriau girdėjusi suflerį, negu artistus.

"Jannuomenės" choras prašė socialistų, vakaro vedėjį, kad jį pagarsintų publiakai busitąjį jų vakarėl. Vakaro vedėjai to nepagarsino.

Baltimore, Md. Lapkričio 25, 26 ir 27 d. buvo laikomi "ferai" nuo karės nukentėjusiems Lietuvoje. Į ferus visokias dovanas suvežė patįs vietos lietuviai.

Worcester, Mass. Lapkričio 14 d. buvo surengtos prakalbos. Kalbėjo vietos lietuvių kunigas Jakaitis. Jis savo kalboje, sakoma, išsreikšė, buk Amerikos lietuviams reikalinga "Amerikos lietuvių tautotaryba".

Mahanoy City, Pa. P-lė Elzbieta Augustaičiūtė susitaisė drapanas savo vestuvės, ir štai gauna žinia, kad jos sesuo mirė Springfield, Ill.

Dėlei tos priezasties vestuvės atsiuvo be jokiu iškilmių ir niekam nežinant. Po vestuvių išvažiavo p-lė Augustaičiūtė su savo vyrū į Springfield savo ses

Viel laikraštui stūnčiam rankraš- čiai turi būti pažymėti autoriaus pa- rašu ir adresu. Pasirašantįjį pa- donais turį paduoti. Redakcijos ži- niai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasiliekia sau teisę at- slūdinamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraštui rankraščius Redakcija, pareikalavus, grąžina auto- riui atgal jo tešomis.

Reikia vlsada rašyti plunksna ir tik- ant vienos popiero pusės, paliekant- plaučius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

„Taikos“ karvelis. Karės me- tai pamokino šiek tiek ir mus, Amerikos lietuvius. Nuo pat ka- rės pradžios kalbėta apie vieny- bę, apie sutartiną visų lietuvių veikimą.

Ant nelaimės, įspainiojo tarp- musų lietuvių koks ten kipšas, ir viskas nuėjo vėjas. Buvo iš- pradžių manyta, kad ir atskirai- veikiant, vieniems su kitais lenk- tyniuojant, galima bus atlikti tą- patį, ką ir sujungtomis spēkoms. Ir, be abejonės, tą galima buvo padaryti, jeigu priešingos sriovės- būtų turėję daugiau takto.

Po metų laiko, vienok, pasiro- do, kad juo tolyn, juo dalykų sto- vis eina blogyn, vieton eiti geryn. Tarp Amerikos lietuvių įsiviešpa- tova tokia neapykanta, išsiplatino- tokia suirutė, kokios jau senai, o- gal ir niekadės nėra buvę.

Tą mato visi. Tą supranta visi, kuriems rūpi dabartinis nelaimin- gos tėvynės padėjimas ir mūsų, Amerikos lietuvių, locnas naminis gyvenimas. Todėl ir pasirodė kal- bos apie taiką.

Kalba apie tai atvirai mūsų kle- rikaliai-katalikai, kalba ir tautinin- kai. Pas socialistus šitas taikinin- mosi upas dar nėra taip aiškus, bet, be abejonės, ir ten jis yra.

Visi mato būtina reikala susivie- nyti atlikimui bent opiausių šios- dienos reikalų, surištų su kare Eu- ropoje.

Jeigu taip, tai gerai. Tai yra pirminis ir pamatinis akmuo, be- kurio negalima būtų statyti jokios- budavonės.

Sutinkame dar ir su kitu daly- ku—kad bendras lietuvių veikimas- bus patogiausiai varyti per vieną- centralinį komitetą—Tautos, ar- Amerikos lietuvių tarybą, ar kaip- ją ten nepavadintum.

Tai jau antras laiptas. Lieka- trečias ir paskutinis laiptas: kaip- tą Centralinį Komitetą sutausius- taip, kad visos sriovės juomi pasi- tikėtų?

Mums rodo, kad jeigu tik yra- tikras noras vienyti—o tam nėra- šiaudien priezastis abejoti,—tai ir- šis paskutinis laiptas lengva bus- perlipti.

Vieni nori rinkti atstovus į tą- komitetą nuo organizacijų, kiti nuo- sriovių. Nors visi pripažįsta, kad- sriovės, o ne kas kita norima- vienyti, tačiau šitoki planai kol- kas neprevida prie sutikimo. Mė- ginta susivienyti per fondų tarpinin- kystę, bet ir tas anuomet nepasise- kė. Dabar paduodama dar vienas- sumanymas „Ateities“ — turėti- centraliniame komitete atstovus nuo- spaudos draugijų, nes kiekvienos- sriovės laikraščiai turi savo drau- gių. Sumanymas taipgi neblogas, nors kol kas nežinia, ar bus jis- pasekmingas.

Visgi mėgint reikia—ar šio- kiui, ar kitokiui būdu. Kas pradėta- statyt, tą būtina verta ir užbaigt.

Mums išrodo, kad bile vienas- budas prives prie susitaikinimo, jeigu tik musų sriovių vadai atmes- šalin viešą dalyką: norą politikau- ti, nepasitikėjimą kitomis sriovė- mis.

Palikime tą užpakalį. Pamiš- kinė apie tai tuom tarpu visiškai. Lai visiems vadovauja vien tik- tyras noras sueiti kruvon ir dirbti- darba, kurio nuo mūsų tauta- tenai tėvynėj ir visuomenėj čia Ame- rikoj reikalauja.

Nėra abejonės, kad tikslas tuo- met bus atsiektas.

Mokyklų reikale. Amerikos- lietuviai galėtų daug ko nau- dingo padaryti. Bet negali. Nega- li todėl, kad neturi laiko ir jėgų. Laiko neturi todėl, kad jį pasven- čia daugiausiai partijiniems gin- čams. Jėgų būtų, bet kad gin- čai jas suskaldė į dalis. Tos da- lįs, viena nuo kitos atskiriamos- paimtos, yra persilpnos, o kru- von sueiti nenori. Taip viskas- ir maišosi. O laikas bėga...

Pavyzdžiui, kiek laiko jau kal- bėta apie įsteigimą lietuviškų va- karinių mokyklų. Kalbėta ir kal-

bėta, ir nieko nepadaryta. At- sirado vienok kelios pavienios- ypatos, kurios nesileidžia į jo- kias „politikas“ ir uždėjo priva- tiškas mokyklas. Ir žiūrėkite, jau- turime keletą visai neblogų- mokyklų, kurios atneša dikčiai- naudos, ir pačios užsilaiko (Pa- vyzdžiui gali būti nors ir p. Le- vecko mokykla Chicagoje).

Mums labai malonu buvo už- girsti, kad yra kilęs sumanymas- panašiu būdu sutverti ir viduri- nę lietuvių mokyklą.

Nesenai atvykusis Amerikon- p. M. Salčius—prityrusis moky- tojas iš Lietuvos ir dabar esan- tis Bostone,—rašo iš ten Dr. Zi- montui sekanciai:

„Manoma čia organizuoti vi- dutinė lietuvių mokykla, ku- rioje galėtume mokyti plačiau- lietuvių kalbos, istorijos ir ge- ografijos, o norintiems—vokie- čių ir anglų kalbų. Mokyklas- tikslas būtų rengti lietuvius- mokytojus ir mokytojas Lie- tuvai po karui ir lietuvių nau- jokynams čia Amerikoje, taip- pat ir rašto darbininkus lie- tuvių kalboje.

„Jei tas man pavyks, tai aš- busiu laimingas.“

Kiek teko p. Salčių pažinti, jis- yra žmogus, kuris nenori užsi- imti jokia „politika“, nenori leis- ti į lietuviškų partijų sukuri.

„Man šita lietuvių nevieny- bė—rašo jis—biaurus, purvini- vaidai ir intrigos tokiam svarbiame mums laike—dras- kyte drasko širdį ir aš, prima- nydamas, ant kelių maldau- čiau, bent mūsų rimtesnes sro- ves susitaikinti.“

Į mokyklas reikalingi pana- šios rūšies žmonės. Męs labai- palinkėtume p. Salčiui pradėti tą- darbą. Rimtai pradėjus, nėra- abejonės, kad jis galės būti pa- sekmingu. Laipsniškai mokykla- galima būtų lengvai išplėti, į- vedus naujus skyrius, reikalin- gus ne tik Lietuvoje, bet ypa- tingai ir čia Amerikoje.

Gerkiame už amžiną atsilsi-... tėvynės! Jau ne sykį mūsų laik- raščiuose buvo atkreipta atyda į- vieną labai nemalonų ir liudną- prajovą, butent—į mūsų pasilin- kmimus ir balius su šokiais, rengi- mus karės laiku. Bet mums dar- neteko pastebėti taip jautriai pa- rasyti apie tai atsiliepo, kaip kad- atsiliepiamas, tilpusis paskutiniam- „Tėvynės“ numerį.

Štai koks vaizdelis stoja prieš- rasėjo akis, kuomet jo mintis ir- vaidentuvė persikelia į tolimą tē- vynę:

Matai visą Tėvynę išdeginą ir- išnaikintą. Kur buvo kaimai ir- miestai—ten dabar griuvėsiai ir- degėsiai. Tėvynės upėmis krau- jas teka. Musų seneliai ir kudi- kiai žudomi; musų seseris ir my- limosios kareivių niekinamos. Tukstančiai, šimtai tukstančių- lietuvių išvyta į Rusijos gilumą, į Siberiją. Eilių eilėmis trau- kia Lietuva šalin, į svetimas ša- lis. Nėra to vežimo, kur nebūtų- lavonas. Tėvai nesuranda sa- vo kudičių. Kudikiai nebesu- randa savo tėvų.

Taip yra dabar. Bet kas gali- but toliaus? Gali but dar aršiau, nes

Ar negali taip būti, kad į vie- tą to miliono žmonių, kurs pabė- go iš Tėvynės, ir to kito milio- no, kurs dabar bus išsudytas ir- išmirs nuo ligų, kad į vietą jų- bus sudodinti Lietuvoje vokiečiai- ar burliozai?...

Ar negali būti taip, kad musų- Tėvynės žmonių visai nebėlik- tas, kaip, leiskime sau, nebėli- ko miliono armėnų? Gal už- metų-kitų nebegalėsime sakyti, jog ten, už jurių-marelių yra- mūsų brolių apgyventa ir seserų- apdainuota tėvynė!

Gal buti, kad šioji diena yra- musų Tėvynės laidotuvių diena!

Ką gi mės, amerikiečiai, tos tē- vynės vaikai, darome toje priega- dingoje valdoje? Mės baramės, mės pesamės, mės garbe nepasida- liname, mės už savo partijų ir sri- ovių pirmenybę „rokuojamės“... Vi- sa tai jau, berods, yra bloga. Bet- autorius, nemindėdamas šių blogų- lalų, pamini dar vieną—arsiausį- „Mės—sako jis—šokam!“ I- šjairių lietuviškų kolonijų Ame- rikoj ateina žinių apie tai, kad- lietuviai rengia balius ir vakarus su- šokiais ir girtuokliavimais nuku- nėtusių nuo karės naudai. Šokiais- ir gėrimais gelbstime savo tėvynę... Tas primena autoriui sekanti pri- lyginimą:

Užpuotkas išvyjo tėvus iš tē- viškės, pats ja užėmęs. Tėvai, tu- vių laikraščius, mės prisimi-

šėję svetur, miršta iš bado ir- šalčio. Tų tėvų vaikai, zinoda- mi, jog tėvai bado miršta, jog- gal buti, šioje valdoje jie yra- guldomi į šalta žemelę, VAIKAI- RENGIA POKYLI IR, LINK- SMINDAMIESI, SOKA IR- GERIA IR UZIA...
Nejaugi tas nėra ženklus musų- dvasios nupuolimo? Ar tas nepa- rodo musų supuvimo, musų veid- mainingumo? Jeigu taip, tai

Bukime atviri! Susuklime- mirstančiai Tėvynėj į veidą, su- sukime badaujantiems ir sąlan- tiems lietuviams į veidą:

„Tėvynė, tu žusti, o mums- linksma! Mės šokius šokame, linksminamės ir geriamė!“

„Lietuviai! jus karė sunaikino- šimtai ir tukstančiai jusų lavonų- nuklojo Lietuvos laukus ir pla- čius Maskolijos tyrus! Lietu- viai, jus miršta iš bado, kaip- musės, o mums, jusų tikriems- broliams Amerikoje, linksma! Jus merdėjate iš vargo ir skaus- mo, o mės linksminamės, dainuo- jame ir šokame, ir geriamė už- jusų amžiną atsilsi!... Mums ne- rūpi jusų supuliai!...“

Ar gi ištikro mės taip drįstume- padaryti? Ar jau taip žemai mės- nupuolę? Nel! Autorius nenori- tam tikėti. Jis mano, kad tai „tik- laikinis netekimas proto“ ir todėl- šaukia: „Pabuskime!“

Ištikrųjų, pabuskime, Amerikos- lietuviai! Pabuskime, pametę ne- tik šokius ir balius su girtuokliavi- mais, bet lyginai pameskime ir- tas politiškas peštypes, ginčus už- partijas ir tą politikavimą.

Jie ne taip blogai išrodo, kaip- kad šokai išrodo. Bet pasekmė jų- rasite, yra dar blogesnė.

Taigi autoriaus žodžiais tariant:- Gerkiame už savo brolių amžiną- atsilsi! Peškimės ir toliaus už jų am- žiną atsilsi! Istorija paniekos dekretą- mums už tai išduos.

Naujas laikraštis. Musų laik- raštinė seimyna pasididino vėl vi- nu nauju nariu. Garnys atnešė- Clevelando miesto lietuviams naują- laikraštį. Jis vadinas „Santauka“- ir žada eiti kas savaitė. Leidėju- pasirašo J. P. Sukys, o redaktoriu- (nors jis nepasirašo) berods yra- p. Greičius, jau žinomas plačiau- lietuviams kaip muzikas—mėgėjas- ir buvusis anais metais Tėvynės- Mlytėjų Draugijos Centralinis- sekretorius.

Naujas laikraštis yra vidutiniš- kai didelio formato, keturių pusla- pių didumo. Antras: 2120 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

Įžanginiame savo straipsnyje- laikraštis pasisako, kad prisilaiky- siąs katalikiškai-tautiškos pakrai- pos.

Pirmas pavyzdinis numeris iš- rodo visai neblogas.

Lietuvos Lupimas.

Nesenai vienas geros valios, bet nedidelio supratimo žmogė- lis iš Michigano valstijos pri- siuntė mums ilgą straipsnį, ku- riamė jis paduoda sumanymą, kad Amerikos lietuviai išsiųstų- delegaciją į Prusius, kad padėka- voti „šviesiausiam kaizeriui ir- gen. von Hindenburgui“ už tai, kad jie „išgelbėjo“ Lietuvą ir- „paliausavo“ ją nuo „kraujage- ringų“ maskolij. Jis mano, kad- dabar Lietuva po vokiečių tik- rai pradės žydėti ir atgims tau- tiškai.

Is laiško matyt, kad žmogaus- esama karšto lietuviu, kuriam- Lietuvos tautiškas likimas rūpi. Ir todėl, norėdamas Lietuvai ge- rovės, jis iš vienos pusės paro- do baidį neapykantą rusų, o iš- kitos didžiausią pagarbą ir meilę- vokiečiams ir „šviesiausiam cie- oriui—kaizeriui.“

Mės nežinome, ar jis yra pru- šių lietuvis, ar iš Didžiosios Lie- tuvos pačina, bet mums tas nei- nerupi. Kol žmogus parodo sa- vo tautos meilę ir prie jos pri- sirišimą, tol jam nieko blogo- negalima užmesti. Jis turi ge- rus orus ir kalba taip, kaip jam- išrodo geriausiai. Žinoma, jis- gali klysti, ypač jeigu yra ma- žai apsišvietęs. Todėl mės ir- pavadiname jį „geros valios, bet- menko supratimo“ žmogum.

Perskaite paskutines, ateinan- čias iš Lietuvos žinias, taipgi- peržiūrėję vėliausius Prusų lie- tuvių laikraščius, mės prisimi-

nėme sau tą „geros valios“ žmo- gų ir mums honoroms atėjo- mintin klausimas: „Ištikro, ar- nebūtų gerai, jei žmogų pa- siųsti Lietuvon, žinant jie savo- akimis galėtų pamatyti ir per- tikrinti, už ką reik „šviesiausiam- kaizeriui“ dėkavoti.

Vėlesnės žinios, kurios mus- pasiekia—o jų, be abejonės, tik- maža dalelė gali mus šiucm lai- ku pasiekti—parodo, kad vokie- čių valdžia varo Lietuvoje sys- tematišką plėšimą.

Prieš kelias dienas atėjusis te- legramas tiesiog tvirtina, kad- Lenkijoj ir visuose užkariantu- se plotuose—taigi ir Lietuvoje- vokiečiai lupa iš gyventojų viską, ką tik gali. Juos versta laukus- apdirbinėti ir paskui javus ir- gyvulius nuo jų atimta; ant- miestų užkrauta nepanešamas- kontribucijos. Reiskia—lietuviai- ir lenkai, patįs karės sunaikinti, yra verčiami dar maitinti Vo- kietiją, kad ji galėtų ilgiau ka- riuoti. Pranešama, kad žmonės, negalėdami iškėsti su smagum, pradeda su vokiška kariuome- muštis.

Prusų lietuvių laikraščiai pra- neša beveik kiekvienam nume- ryj, kad iš Lietuvos Nemunu geležinkeliais vežama į Prusius- javai ir galvijai; vėliaus, kad ve- žama taipgi pašaras. Podraug- pranešama, kad iš prusikų ap- skričių Klaipėdos, Tilžės ir Išu- rčio uždrausta po didelę bausmę- išvežti kitur maistas. Į kur už- drausta išvežti? To nepasako- ma. Bet aišku, kad tie parube- žiniai apskričiai—karės palytėti- negali vežti nieko Vokietijos gi- ly. Atpenč, iš Vokietijos rei- kėjo jiems atvežti. Taigi išro- do, kad drausmė yra atkreipta- prieš Lietuvą,—kad į ją nieko ne- galima būtų iš Prusų Lietuvos- išvežti.

Taigi turime štai kokį padėji- mą: iš Lietuvos plėšimai ir ga- benama viskas į Prusius, o iš- Prusų nieko nepraleidžiama į- Lietuvą. Kiekvienas gali sau- lengvai išsivaizdinti, koks bausis- likimas patiko, Lietuvą.

Saltai žiemai užėjus, dalykai- turėjo virsti dar blogiau ir plun- ksną vargiai galėtų visa tai ap- rašyti. Atsikartoja senovės kry- žių laikai, kuomet po jų lik- davo Lietuvoj vieni tik pelėnai- ir tyrai. Baisi mintis stoja prieš- akis: ar išliks lietuvių tauta per- žiemą, ar pavasariui atėjus, ne- pamatysim vieno ištiso kapiny- no, ar nežus mūsų nedidelė tau- telė visai?

Taigi, ažuot rupintis delegaci- jomis ir „šviesiausio kaizerio“- garbinimu, ar neprisieina tik- mums lietuviams dievų prašyti, idant nedingyt lietuviai Nemun- pakrantėmis taip, kaip dingo- jėtvingiai ant Bugog pakrančių. Būgo upė, griudama vilnimis sa- vo krantus, dar ir dabar išplauja- kaulus tos narsios lietuvių gi- minės, prieš šimtus metų kovo- jusios su savo priešais—anuome- tinius lenkais-mozurais. O, kad- nesulauktume ir mės tų laikų, ku- met pasiūstoji su padėka kaizeri- uiui delegacija nepamatytų lie- tuvių kaulų Nemuno, Sešupės, Du- bios, Nveezio ir Nėrio pakran- tėmis!...

Kaip vokiečiai nuodugnai plė- sai Lietuvą, parodo, kad ir ši ži- užė, kurią „grazioj“ formoj pa- duoda „Nauja Liet. Zeitunga.“

Ne tik žmonių turtas, ne tik- javai, gyvuliai ir pašaras eina iš- Lietuvos į Prusius. Ir Lietuvos- miškai gula po teutonų kirviu. Liks plika, šiudita Lietuvos že- melė.

„Sėlininkystė“ ant Nemuno- šimtet kone visai išsėjos—rašo- tasai laikraštis. „Sale kelių sė- lių iš vokiškojo Nemuno vals- čiaus ir jos šalinų upių bei iš- Mingės parėjo, tikt pėnai ru- denį kelios sėlės iš Maskolijos. Iš- tos priezasties buvo didysis- skaitlius prie Nemuno esančių- jų medžių malūnų iš dalies be- medžių ir be darbo arba tu- rėjų darbai labai sumažinti. Sėlininkystė ant Nemuno buvo- tapti gerai kaip visai pasilovo- si. Ateisniamė mete bus tuom- dalyku visai kitaip. Musų valdžia leis šė žiemą- maskoliskame Nemuno valstijėje- didį smotą medžių pakirsti ir- nulcidimui į Prusiją pritaistyti. Jau dabar apsakė vokiškoji- valdžia dėl Lietuvos pardavi- mų 50,000 fectmeterių didžių- pusių, o po trumpo pareis dar- didesni zopostai ant pardavi- mo. Pirmas zopostas bus ne-

—Donahay in Cleveland Plain Dealer.

ZIEMAI UZĖJUS.

Dideli lietuvių vargai dar labjus padidėjo, kuomet žimos- šalčiai užėjo. Lai šitas paveikslėlis primena jums mūsų brolių- padėjimą Lietuvoje.

to li rubežiaus šiaurėp nuo- Nemuno prie Jurburkio nukir- stas, arti vandens taip, kad nu- gabenimas visai ypačiai leng- vas ir pasabnus bus. Didesni- zopostai yra prie Augustovos- kermati. Tokių būdu yra už- malunus prie Nemuno apstin- gai rupinta. Prie to reik atsi- ginti, kad šitie medžiai ir at- budavojimui maskolij nude- gintųjų padarvijų bei kiemu- labai naudingi bus. Ale ir sė- lininkai bei šiporei turės prie- to darbo ir pelno. Bus už tai- rupinta, kad iki alo Fabruarij- ateisnėjojo meto viskas įkir- ta bus, kas reikalinga. Norim- linkėti, kad per tai ir ugn- kurias atpigs, kurs dabar jau- vos beįveikiamas.“

Ar Nesulauks Teutonai Antro- Zalgirio?

Lapkričio 30 d. susirinkus Vokie- čių ciesaorystės seimas (reichstag), Laikraščiai praneša, kad jis laikys- savo posėdžius prie uždarytų- durų. Nesunku suprasti, kokių- prie- žasčių dėlei tas slaptumas.

Vokiečių socialdemokratai kare- i, prasidėjus, nepasipriešino valdžiai- Tarp jų atsirado vos vienas Lie- bnecht'as, kuris bandė prieš karės- vedimą portestuoti. Jis, matyt, ti- kėjosi, kad vokiečiai greitai ir- trumpai su savo priešais „apsi- dirbs.“ Jų organas „Vorwaerts“- dėlei tulų išsitarimų savo įžangi- niuose straipsniuose likosi ant- trumpo laiko valdžios suspendu- tas, kas reikalinga. Norim- linkėti, kad per tai ir ugn- kurias atpigs, kurs dabar jau- vos beįveikiamas.“

Supratlyvam žmogui užtenka- ir šitų kelių žodžių.

Komentarai.

Vokietija Pėnai ir Siuosnet.

Ziurint į dabartinį karės bėgi, kada iš vienos pusės vokiečiai at- sikliuvo net netoli Rygos, o iš ki- tiesios pusės beveik visą Belgi- ją ir vaisingiausius plotus šiaurinės- Francuzijos; turėdami beveik suvi- sų liuosą kelią į Konstantinopolį, idant nedingyt lietuviai Nemun- pakrantėmis taip, kaip dingo- jėtvingiai ant Bugog pakrančių. Būgo upė, griudama vilnimis sa- vo krantus, dar ir dabar išplauja- kaulus tos narsios lietuvių gi- minės, prieš šimtus metų kovo- jusios su savo priešais—anuome- tinius lenkais-mozurais. O, kad- nesulauktume ir mės tų laikų, ku- met pasiūstoji su padėka kaizeri- uiui delegacija nepamatytų lie- tuvių kaulų Nemuno, Sešupės, Du- bios, Nveezio ir Nėrio pakran- tėmis!...

Idant tuos mano tvirtinimus fak- tais parėmus, turiu priminti ko- pėnai vokiečių tauta ir valdžia nuo- talkininku būtų reikalavus dėlei ka- rės užbaigimo.

Jie reikalavo Lenkijos ir „vo- kiškias“ pabaltmario provincijas iki- Rygos: taip pat ir visą pietinę Ru- siją su Kaukazu. Francuzija, anot- jų, turėjo atiduoti šiaurinę Fran- cuziją iki tvirtovės Verdun. „Nuo- Anglijos Vokietija geidė įgyti visas- Afrikos naujokynes, taip pat ir vi- šią Belgiją. Serbija turėjo tekti- Austrijai.

Pereitą vasarą rusams Varsavą- apleidus, vokiečiai garsino per vi- šą savo spaudą, kad jie „negali“ su- teikti lenkam autonomijos, nes- Vokietijos interesai to neleišia. „Laikraščiai net statė tokią prie- žastį, kad, girdi, Varsava jiems- verbrangiai atsiėjusi. Vokiečių- valdžia nedraudė tokias svajones- garsinti. Turbut ji pati manė, kad- ji galės talkininkus šiokiu ar kit- okiu būdu sumušti.

Bet laikas parodė, kad tokios vil- tijos buvo perankstyvos.

Keletą savaičių atgal prof. Dell- kniec jau „nusileido“ ir pasakė, kad- sulyg jo nuomonės, vokiečių val- džia gal ir suteikti Lenkijai auto- nomiją ir esą užsiganėdintų „vo- kiškoms“ pabaltmario provincijo- mis. Nuo Anglijos ir Francuzijos, anot- jo, Vokietija sutiktų taipgi- mažiau reikalauti.

Matyt, vokiečiai, laikui bėgant- ir kare besitęsiant, darosi nuolai- densniais.

Ar Nesulauks Teutonai Antro- Zalgirio?

Lapkričio 30 d. susirinkus Vokie- čių ciesaorystės seimas (reichstag), Laikraščiai praneša, kad jis laikys- savo posėdžius prie uždarytų- durų. Nesunku suprasti, kokių- prie- žasčių dėlei tas slaptumas.

Vokiečių socialdemokratai kare- i, prasidėjus, nepasipriešino valdžiai- Tarp jų atsirado vos vienas Lie- bnecht'as, kuris bandė prieš karės- vedimą portestuoti. Jis, matyt, ti- kėjosi, kad vokiečiai greitai ir- trumpai su savo priešais „apsi- dirbs.“ Jų organas „Vorwaerts“- dėlei tulų išsitarimų savo įžangi- niuose straipsniuose likosi ant- trumpo laiko valdžios suspendu- tas, kas reikalinga. Norim- linkėti, kad per tai ir ugn- kurias atpigs, kurs dabar jau- vos beįveikiamas.“

Supratlyvam žmogui užtenka- ir šitų kelių žodžių.

Kareivio Laiškas.

P-as V. Gaberis, iš Grand Ra- pids, Mich., gavo nuo savo švo- gerio, kuris kariauja su vokie- čiais Lietuvoje, sekancio turinio- laišką:

„Sveikinu jus, brangus mano- švoogerėli, duodamas jums savo- ranką iš tolimojo karės lauko, kur- upėmis kraujas teka, dau- gybė mūsų brolių, gulėdami tuose- kraujuose, laukia pabaigos vargin- go savo gyvenimo ant šio pasaulio.

„Sunkus karėje gyvenimas, bet- dar sunkesnė mirtis. Nėra prieš- ką pasiskysti, nėra kam ir savo- skaudulius parodyti. Nėra ten- nei motinos, nei brolio nei sese- rų. Nėra kam pasiguosti. Jūs- kumas kraujais permirkęs ir jis- tampa palaidotas kartu su kitais.

Daugelis musų nekaltų lietuvių- jaunikačių žuvo karės lauke. Motina, paauginus kudių, džiau- gias, kad bus kam ją senatvę pri- žiūrėti, o čia, štai, paėmė tą- jos kudių karė ir išrovė.

„Tarp pat ir siratos vaikeliai, pakrikdyti po svetimas šalis ir- nei vienas negauna nuo žmonių- jokios paguodės.

„Dabar mielas švogeriuk, pra- nešu jums apie savo būvį. Ačiū- Dievui esu sveikas, tiktai mano- širdis yra suspausta sunkiais nu- lūdimais šio vargingo gyvenimo- ir Dievas žino, meliausieji, ar- sulauksiu kada pasimatyti su ju- mis ir su savo šeimynėle ar gal- ir man erikės paguldyti galvą už- tikėjimą, carą ir tėvynę.

„Dabar duodu jums žinoti, kad- nuo jusų laišką priėmiam spalio- 12 d., kuris mano širdį suklibino- dideliu džiaugsmu, kad dar nors- nuo mylimo švoogerlio apturiu- žodelį, pasikalbu per laiškus. Už- tai ačiū labai.

„Is Lietuvos negaunu jokios- žinios, todėl nežinau, ar jie ten- sveiki yra, o gal vokiečiai viską- sunaikino ir, turbut, gyvieni- siems gyvastis atėmė.

„Tiek turėčiau parašyti. Su- Diev, brangus švogeri. Pasilie- ku tavo švogeris.

APIE JAUNIMĄ.

Labiausia žmogus pasilgsti savo- prigimtos kalbos, giminių, jaunės- tės draugų bei draugijų. Gavęs- liuosą valandėlę, ypač šventadieny- j, cini su jais pasimatytį šį-tą pakal- bėti. Kartais tenka išsikalbėti su- prakilnesniais lietuviams, kuom- bu- ni geriau užgėdintais, negu kokių- teatru. Bet neadaug pas mus tokių- inteligentų.

Daug jaunimo gyvena be- skaitymo ir be rašymo, tiki viso- kiems burtams. Plačiau su jais- pasikalbėti negalima. Dažnai ban- dai pertikrint, ką rašo laikraščiai- Atsako trumpai: „Tėvas neišmoki- no skaityt, tai nieko ir nežinau.“ Bet mės be tėvų daug ką išmoks- ta.

boles mušti, nuo grėčios iki grėčias- vaikščiot „pundydami“ viedrukus- alaūs. O merginos veidus papen- dalykų stovis Vokietijoj nėra taip- tyti, plaukus sukoti pagal naujos- mageras, kap jis iš paviršio išrodo.

Ar tas kartais neparodo, kad- mus jaunimą išmokina? Tai-gi ra- Vokietija stovi ant slengsčio antro- mažiau reikalauti.

D. Sargunas. moks, jei tik norima. J. Zukauskas.

BEVEIK DYKAI

Dručiausias laikrodėlis, vyriško ar moteriško saiz...

J. J. HERTMANOW CZ

3133 Emerald Ave. Išdirba visokias popieras, inšurina visokį turtą...

"DRAUGAS"

Metuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis "Draugo" sandarbininkų skaite...

Prenumerata Amerikoje \$2.00 metams, \$1.00 pusel metu...

DYKAI.

Atvirutės ir popieros gramatomis rašyti su paveikslėliais-Lietuva ir lietuvių nukentėjusieji nuo karės...

MILDA-TEATRAS

3138-42 So. Halsted St. Todėl šis Teatras ir daugiausiai žmonių atsilanko, kad čia ir karčiausioje dienoje yra vėsu...

TIKTAI \$6.

Kainuoja išmokyti angliskai kalbėti, skaityti ir rašyti. Musų metoda mokinties yra labai lengva...

American School of Languages 731 W. 18th St. arba 1741 W. 47th St. Chicago, Ill.

GERA PROGA!

Gramatika angliskos kalbos nvykytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00. Naujas Budas mokyti rašyti be mokytojo...

P. Mikolainis R. F. D. Roue & Sons, N.Y.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda šifkortes A OLSZEWSKIO BANKA

Darykite Teip Kaip Prusai Daro.

- 1 Prusai anksti gula, anksti kelia, gerai valgo, už tai jie yra sveiki, tvirti ir turtingi. Mat darbas palaiko žmogaus sveikatą ir protą geroje tvarkoje ir dirbant nėra laiko nerimauti, graužtis nei praleisti uždirbtų pinigų.

Todėl ir mes, lietuviai, jeigu norimė būti sveiki, turtingi ir galingi, darykime taip, kaip Prusai daro:

- 1 Neriogokime per naktis saliuose, kuriuose mūsų sveikata ir pinigai dyla, tada vakarais perskaityme knygeles ar laikraštį, iš kurio galima pasimokinti, kaip užlaikyti geroje tvarkoje sveikatą ir išmokyti geresnį darbą, amatą ar biznį. Sveikam žmogui, mokančiam geresnį darbą, Amerikoje visur durys atidarytos ir gausys uždarbiai laukia. Vargas tik tiems, kurie nualino savo protą ir fiziskias spēkas girtuokliaudami, arba beskaitydami desperatiškus raštus, ar beklausydami desperatiškų prakalbų.

Žemiaus Paduodame Tiktai Keletą iš Ju.

- 39 1 augšto murinis namas, 2 filatal po 4 rulinis, basementas, porčiai, gasas, neša randos \$25.00, ant Union av., arti 32-ros gat. Kaina.....\$2,800

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St. Chicago

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, kraštus...

LIETUVA PUBLISHING CO., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIS Amerikoje "LIETUVOS" Knygynas.

"LIETUVOS" IŠLEISTOS KNYGOS:

Table listing various books and their prices, including titles like '2016 ZODYNAS Lietuviškai-Angliškai kalbos' and '1192 Geografija arba žemės Aprašymas'.

NB. Ant sekančių knygų perkupjama duodame tokį pat rabatą, kaip ir ant "Lietuvos" išleistių.

MAŽI AUKSO ALTORĖLIAI. 2901 Mažas Aukso Altorėlis..... 50

LIETUVA PUBLISHING CO. A. OLSZEWSKI, Pres. 3252 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL

Bridgeport Clothing Co.

Visur galima gauti overkoutų ir sluitų, bet klausimas, ar visur veinkio gerumo. Mes gvarantuojame kiekvieną drabužį, kurį mes parduodame.

Bridgeport Clothing Co.

3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Apsaugokite Savo Kudikį

Prašalinkite šaltus "congus"-apsaugokite kudikį nuo daugelio šalčių ir susirgimų.

Laike visų šaltų rudens ir žiemos mėnesių Perfection Beduminis Alejinis šildintojas palaiko namą šiltu. Jisai gali būti pernesamas iš kambario kambarin, kur jūs tiktai esite.

STANDARD OIL COMPANY

(Indiana) Chicago, U. S. A.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes nesame bankieriai, bet mes gvarantuojame Tamstai sučėdytą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siuitus nuo \$30.00 iki \$60.00 už pusę kainos.

S. GORDON, 1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Priduok asmeniškumo ženklus savo susinešimams su kitais, telefonuodams vieton rašymo.

Asmeniškumo elementais pasikalbėjime per telefoną įgija ir palaiko kostumerius, klientus ir draugus.

Vienas pasikalbėjimas telefonu paprastai yra pasekmingesnis, labiau užganėdinantis negu keletas laiškų ir jis suteikia umą atsakymą.

Bell Local ir Long Distance Linijos Sujungia visas Vietas Suvienyose Valstijose ir Kanadoje.

Chicago Telephone Company Bell Telephone Building Official 100

PRANEŠIMAS. Dabar yra geriausias laikas pirkti Gary, Indiana, Lotus pigiai ir ant lengvų mėnesinių išmokėsiu, nes ateinantį pavasarį tie patys Lotus ilks trigubai brangesni. Aš taipgi parduodu Lotus ir Real Estate po Chicago. Mapas ir kitas informacijas paslauciu ant pareikalavimo. Adresuokite Lietuviskai: CHAS. Z. URNICH, Lietuvis Room 35, 154 W. Randolph St., CHICAGO, ILL.

DIDŽIAUSIS FIGUMAS. Parsiduoda du nauji mūriniai namai po 3 pagyvenimus, pigiai ir ant labai gery šlygų. Kas turi mažai pinigų ir nori pirkti namą, gali nupirkti su mažu įmokėjimu, o likusią sumą išmoka pati randa. Randos atneša daugiau negu \$80.00 j mėnesį, geroje ir gražioje vietoje, lietuvių apyvanta. Neperleiskite progos. Kreipkitės į A. OLSZEWSKIO BANKA, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PILNAI DARBO VISIEMS. Kodėl es nenaujingi, jeigu su mažais iškačiais gali išmokti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbu tu rėti ir būti pats ant savęs ponu. Iš motes bardaskutystės, busi luosnas visos pasaulyje. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoffo Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apieilnkėje. Pastklausk žinančių. Mes duodame visokius darbus jį fleškantiems.

PETRAS VAITEKUNAS, Keltanjančias Agentas. Dabar lankosi po apieilnkę Springfield, Ill. ir St. Louis, Mo. Pas jį galite užrašyti "Lietuvą" knygas ir užsmokėti. Mes už jį atsakome. Lietuva Publishing Co.

JONAS KULIS, "Lietuvos" Keliaujantis Agentas. Dabar važinėja valstijose Illinois, Michigan ir Ohio. Kur jis atsilankys, lietuvi gali pas jį užrašyti laikraštį "Lietuva" ir lietuviškas knygas ir jam prėnūmeratą užsmokėti. Mes už jį atsakome. Lietuva Publishing Co.

BARGANAS UŽ \$1,800.00. Įmokek \$500, o likusius ant išmokėjimo. Patys gyvenkite pirmame flate ir imkite randą už antrą flata. Puiki ant dviejų pagyvenimų medinė stuba. Vienas filatas turi 6 kambarius, o kitas filatas turi 4 kambarius. Gražus, ilgas lotas ant 38-tos gat. tarp Halsted ir Auburn av. Olszewskio Bankas.

Rusiškas Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO.

Rusiškas Doviernastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išradavojimo ar kitam pervedimui žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiaujantiems Lietuvoje-Rusijoje ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro gerai, greitai ir pigiai. Iškollektuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose Informaciją suteikia dykai.

Dėl informacijos Chicagoje kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos Nuo 8 ryto iki 6 vak. o. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

NAUJA KNYGA! Tik-ką išėjo iš spaudos knyga vardu "AMERIKA". Tai yra rinkinys įvairių faktų, žinotųjų Amerikoje gyvenantiems ir šion atkeliaujantiems lietuviams. Surinko V. K. Rakauskas, "IŠVYRNĖS" redaktorius. "AMERIKA" yra informacinis veikalas, kokis jau nuo senai buvo pagaidinamas. Jame teipa daug reikalingų ir naudingų patarimų ir nurodymų, taipgi Am. lietuvių statistika. Knyga didelio formato 6 x 9 col., 288 puslapiai. Kaina tikiai... 75c Reikalaukite ir pinigus siųskite pas: **M. J. Damijonaitis** 901 W. 33rd Street CHICAGO, ILLINOIS.

D-re Maria Dowiat-Sass Moterų ir vaikų ligų specialistė
Ofisas 1725 West 18th Street Tarp Paulina ir Wood gat. Phone Canal 1204
Rezidencija 5208 W. Harrison Street Tel. Austin 737
Valandos: 11-6:30 iki 12:00 val ryto 11-7:00 iki 8:00 val. vak. Nedėlioms nuo 9:00 iki 12:00 val. ryto
tikiai iki 9:00 kiekvieną rytą

KATALIKAS LIETUVIŲ DIENRASTIS
VISUOMENĖS, Literatūros ir Politikos iliustruotas laikraštis. Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALIKAS" paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomųjų straipsnių. Dienraštis "KATALIKAS" čia tautiška ir krikščioniškoji drausvė.
DIENRAŠČIO KAINA: Metams \$5.00, Pusei metų 3.00, Trims mėnesiams 1.75, Dviem mėnesiams 1.25, Europoje metams 7.00. Praneškite savo adresą, o gausite pasitirėjimui vieną numerį veltui.
TAIPPAT UŽLAIKOMA Didžiausia Knygų ir Muzikos Krautuve REKALAUKITE KATALOGO Rašydami laikius ir siųsdami pinigus visados adresuokite šitaip: **TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY** 3249-53 South Morgan Street CHICAGO, ILL., U. S. A.

Paslapty's Magijos ir Spiritizmo (Knyga išrodanti Paslapty's Magikų). Dugelis lietuvių dar labai save vilioja, jūkėdami visokiems magikams ir spiritualistams. Nemažai jaunų vyrų, nepatyrusių, savo visus sunkiai uždirbtus pinigus suklijo į pragobėlio magiko kišenę. Užtai nesiduok bent ant toliau savęs išnaudoti, nusipirk knyga: "Paslapty's Magijos ir Spiritizmo", kurioje išrodama visos paslapty's šyvesoje mokslo. Šioje knygoje atradite visas rony ir burtų paslapty's ir jas suprasite, nes nislkiai aprašytos ir paveikslėliais parodytos slapybės ir jų darymo budal. Knyga yra 262 puslapiu, kaina su prisitintimu j namus tikiai 60 centų. Iš kitų vietų užmokestį galima prisijusti pačto dvicentimėms markėms. Adresas: **M. J. Damijonaitis,** 901 West 33rd Street, Chicago, Illinois

Dabar Jau Galima Atvažiuot iš Lietuvos ir j Lietuvą. Šifkortės atvažiuoti iš Archangelsko j Chicago kaštuoja \$71.00 Išvažiuoti iš Chicago j Petrogradą (Peterburgą) \$64.60 Kelionė ima tik 13 dienų per vandenį. Šifkortes ir pasportus gausite **A. Olszewskio Bankoje** 3252 So. Halsted St Chicago.

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.
Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje. Įsteigta 1893 metuose. Valdo kelesdešimts bagočiausių Budinku ant Bridgeporto.

PRIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams. SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicago mieste. PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių. PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondstus, nesancius 4, 5 ir 6 procentą. ATVAŽIAVUSIEMS Chicago iškollektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose. ISMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškų ant ruskų. SIUNCIA pinigus j Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai. PARDUODA šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuojantiems Lietuvoje, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokesčius. Čekiai yra praktiskiausias ir lengviausias budas vedimo rokundy biznyje. Jokis biznieriūs be bankos čekių negali šiadien atsakančiai savo biznij vesti.

PADARO Doviernastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai. PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagių, nė ugnis negali prieti.

A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.
Atvažiauvsius iš KITUR MELDŽIAME aplankyti ir mūsų Banką.
BANKOS VALANDOS: Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

LIETUVIŲ ŽEMĖS KORPORACIJA Pasluo aprubėsiuotą skaičių savo šėry lietuviams, norintiems jėdėti pinigų j tą korporaciją. Šėro kaina \$10, suma gali bė ištraukti trumpame laike. Ukėms žemį reikalavima daugiausi ir šėry kaina greitame laike pakils. Ši korporacija užsima su pirkėjimui ir pardavimui ukų ir žėmės, setngiasi pastumėti priekiu lietuvių kolonizavimot ir jai bus malonu suteikti kiekvienam reikalingus nurodymus kasliuk pirkimo šėry arba ukų. **UNITED LAND & INVESTMENT COMPANY** 127 N. Dearborn St., Room 808 Chicago, Ill.

Rašomos Mašinos. Pigiiausos ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už \$10.00. Joigu nori turėti drūtą, pigiā ir gerā rašomājā mašinā, tai pirk "New American," o nestigalėsi. "New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirka už \$100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, paėmęs ją j savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su ja rašyti. Katalogā rašomųjų mašinių ir visokių knygu prislauciate uždyką. Agentams ie perkupėlaris, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuodėimį. Reikalaudami adresuokite šitaip: **LIETUVA PUBLISHING CO.,** 3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Gyvenimo telefonas-Drover 7781. Telefonas Yards 551 ir 155 **LIETUVOS OPTIEKA.** Mes žinome, kad lietuvis moteris dažnai nusiskundžia, negalincios gaut norimų žolių-valstų Amerikoje. Atsilaukite pas mus, gausite viską; žolį, lasų ir visko. Ko jū negaunate anglų aptikose. Mes labai atsargiai išpidome Lietuvos daktarų receptus. Duodame rodas. Rašant pas mus, prisijuskite 2c markę. **Provizorius F. A. JUOZAPAITIS** 3601 S. Halsted st., Cor. 36 ct., Chicago, Ill.

Naujas Išradimas—Spyna bo Haktu Noroikia rakto nastotis-nėra ka nei pamesti. Musų naujo išradimo be raktinės spyynos yra padarytos ant neispainiojamų pamatų ir yra taip saugios kaip **Dankins UZraktas.** Neispainiojamus musų naujo išradimo be raktinę spygną jausiesi saugiai negu kad palicomą pristatytum prie savo užraktu, nes jos kitas joku būdu negales atrodyti kaip tik jū. Neleukdamas patiekiauk nuo musų pilno ty spygnų aprašymo su paveikslais: nusistebėsi dažinog, kaip tvirtai ir saugiai jos yra padarytos ir picios. **Už praplatinimū musų naujo išradimo be raktinę spygną duodama didelė vertė dovanos. Klausk išlyg.** Laikus rašykite lietuviškai jėdėdami markę atskymė. Adresuokite šitaip: **SECURITY PADLOCK CO.** 648 W. 31st St. Dept. A, Chicago, Ill.

F. P. Bradchulis Attorney & Counselor at Law Lietuvis Advokatas 30 N. LaSalle St., Chicago, Ill. Stock Exchange Bldg., Room 1137-1114 Telephone Franklin 1173 Gyr. 3112 S. Halsted St., artū 31-03 Telephone Yards 3159

Užsirašyk sau ir savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoje **VIENYBĖ LIETUVINKU** Eina jau 30-lus metus. Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00 pusei metų. Kanadoje \$2.50 metams; \$1.25 pusei metų. Anglijoje, Lietuvoj ir kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusei m. Pamatimul vieną cum. siūdimą dovanai Knygų katalogą siūdiame ant pereinavimo dovanai. **J. J. Paukzitis & Co.** 120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

***** Tel. Canal 5375 ***** **J. G. Mezlauskis** Generalis Kontraktorius ir Namų Statyjas. 2302 S. Leavitt St. Chicago *****

Phone Drover 5052 **DRANGELIS & SAPRANAS** Liet vial Daktaras-Dentistai Vėla 602 nuo 9 ryto iki 9 vakaro 3261 So. Halsted St., Chicago

Tel. YARD 3 1532 **Dr. J. KULIS** Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas 3259 So. Halsted St., Chicago, Ill. Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsienėjusias ir paslaptingas vyrų ligas.

LOTAI GERIAUSIOJE VIETOJE. Piet-rytinus kampanus Emerald ave. ir 38-cios gatvių, 48 pėdos plotis, 125 pėd. ilgis. Tinka visokiam biznui. Parsiduoda už \$3,500.00 3236 So. Union ave. Lotas 25x125. Parsiduoda už \$550.00 3012 Emerald ave. \$650.00 3020 Emerald ave. \$675.00 3024 Emerald ave. \$675.00 2040 Emerald ave. \$700.00 Parsiduoda ant lengv. išmokesčių. Ar jūs žinot, kad šitie lotai, yra tris syklius veresni už lotus ant Kedze ave. ir 38-cios gat., už kuriuos ten moka žmonės po \$800.00 **A. OLSZEWSKI BANK,** 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Jei norite turēt gerą laikraštį, tai užsisakykite **"ATEITI!"** "ATEITIS" šaina 3 kartus j savaitę. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis ir darbo žmonėms pilnai atstoją dienraštį. "ATEITIS" eidama 3 kartus j savaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasaulyje. "ATEITIS" yra vedama gabijų redaktorių, kuriai sandarbininkauja visos cil3 žymiausių lietuvių rašytojų. "ATEITIS" kaina tik \$2.50 metams ir \$1.50 pusei metų. Į užrubėžį \$3.50 metams ir \$2.50 pusei metų. Norintiems "Atėiti" pamatyti, vieną numerį siūdiame dykai. Adresas: **ATEITIS PUBLISHING CO.,** 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

EVESKIO Prekybos ir Kalbų Dieninė ir MOKYKLA Vakarinė 3106 So. Halsted St. Chicago Čia gali išmokti angliskai

MOKYKIS BARBERYSTĖS. Mes išmokiname šio lengvą, svarus ir greitai išmokamo amatą j kepus trumpas savaites; geriausi įrenrimai; expertai mokina; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; telkite pamatyti, mus arba rašykite ždyką gamnamoms informacijoms. **BURKE BARBER SCHOOL,** 510 W. Madison et., Chicago, Ill.

Dabar Jau Galima Atvažiuot iš Lietuvos ir j Lietuvą. Šifkortės atvažiuoti iš Archangelsko j Chicago kaštuoja \$71.00 Išvažiuoti iš Chicago j Petrogradą (Peterburgą) \$64.60 Kelionė ima tik 13 dienų per vandenį. Šifkortes ir pasportus gausite **A. Olszewskio Bankoje** 3252 So. Halsted St Chicago.

!!! Pranešimas !!! Šiuomi pranešu, kad nuo pradžios Ruggjučio mėn. perkeliau savo ofisą po **3325 So. HALSTED ST.** TELEPHONE YARDS 5831 **Dr. P. WIEGNER**

